

MESEVIRÁG ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Érvényes: 2024. szeptember 1-jétől.

Tartalom

1	Az óvoda adatai.....	5
2	A Pedagógiai Program elkészítésének jogszabályi háttere.....	6
3	Bevezető	8
4	Bemutakozás:	9
4.1	Az intézmény jövőképe - Intézményi minőségpolitika	10
4.2	Küldetésnyilatkozat.....	10
4.3	Minőségpolitikai irányzat.....	11
5	A program rövid bemutatása, gyermekképünk, óvodaképünk	12
5.1	Gyermekeképünk:.....	13
5.2	Óvodaképünk:.....	14
5.3	Intézményünk alapelvei:	14
5.4	Nevelési alapelveink	15
5.4.1	Óvónőkép:.....	16
5.4.2	Dajkakép:	19
5.4.3	Közösség-nevelőtestület:	20
5.4.4	Vezető:	20
5.5	Munkamódszereink:	21
6	Feladataink	22
6.1	Az egészséges életmód alakítása	22
6.1.1	Egészséges táplálkozás:.....	23
6.1.2	Testi fejlődés	24
6.2	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	25
6.3	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	26
6.3.1	Értelmi fejlesztés:.....	28
6.3.2	Egészséges környezet biztosítása és védelme	30
7	Az óvoda személyi feltételei.....	31
8	Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	32
9	Az óvoda tárgyi feltételei.....	34
10	A csoportok alakítása	35
11	A program idő és szervezeti kerete.....	36
11.1	Napirend:	37
11.2	Hetirend	37
12	A tervezés és munkánk folyamatos ellenőrzése, értékelése	39
13	Az óvoda kapcsolatrendszere.....	40
13.1	Az óvoda és a család kapcsolata	40

13.2	Az óvoda és az iskola kapcsolata.....	41
13.3	Kapcsolattartás az egyéni bánásmódot igénylő gyerekek esetében a segítő intézményekkel 42	
13.3.1	Az óvoda és a Pedagógiai Szakszolgálat kapcsolata.....	42
13.3.2	Az óvoda és a Gyermekjóléti Szolgálat kapcsolata	43
13.4	Közművelődési intézmények	43
13.5	Az egészségügyi intézményekkel folyamatos kapcsolattartás, szűrések, vizsgálatok.	43
13.6	Egyház	43
14	A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek fejlődésének segítése.....	44
14.1	Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	44
14.2	Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek	45
14.3	Kiemelten tehetséges gyerekek.....	45
15	Az óvodai élet tevékenységi formái.....	46
15.1	Játék	46
15.2	Verselés, mesélés.....	50
15.3	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	53
15.4	Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás.....	54
15.5	Mozgás	56
15.6	Külső világ tevékeny megismerése	58
15.7	Munka jellegű tevékenységek.....	60
15.8	A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	61
16	Gyermekvédelem az óvodában	64
16.1	Alapelveink:.....	64
16.2	Óvodapedagógusi feladatok:	64
16.3	Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén	65
16.4	Veszélyeztetett helyzet kritériumának tekintjük intézményünkben a következőket:.....	66
17	Az intézmény integrációs programja	68
17.1	Az esélyegyenlőséget szolgáló nevelési feladataink.....	68
17.2	Célunk:	68
17.3	Feladatunk:	68
17.4	Pedagógiai munka kiemelt területei.....	68
18	Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatosan:.....	70
18.1	Csoportnapló.....	70
18.2	Felvételi és mulasztási napló	70
19	Mérés, értékelés, ellenőrzés rendszere	71
19.1	A pedagógiai munka ellenőrzése	71

20	A gyermek fejlődésének nyomon követése, a gyermekek mérésének rendje.....	72
21	A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	73
21.1	Csoportszoba berendezése	73
21.2	Udvari eszközök	73
22	Ünnepek, jeles napok, rendezvények.....	75
23	Érvényességi rendelkezések	76
24	Legitimációs záradék.....	77

1 Az óvoda adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése:

MESEVIRÁG ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

Az óvoda címe, telefonszámai:

Székhelye: 8296 Monostorapáti, Óvoda utca 5.

Telefonszám: 06-87- 435-249

Mobil: 06-30-153-7009

e-mail cím: monostorapati.ovoda@gmail.com

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:

Monostorapáti és Hegyesd községek Óvodai Intézményfenntartó Társulása

8296 Monostorapáti, Petőfi u. 123.

Telefonszám: 06/87-

Az óvodai csoportok száma: 2

Bölcsődei csoport: 1

Az intézmény főigazgatója: Törökné Giczi Anikó

Kelt: 2024. augusztus 30.

2 A Pedagógiai Program elkészítésének jogszabályi háttere

- ❖ 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (NKT)
- ❖ Magyarország Alaptörvénye
- ❖ 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- ❖ 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- ❖ 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- ❖ 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- ❖ 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- ❖ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ❖ 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- ❖ 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- ❖ 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- ❖ 363/2012. XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- ❖ Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- ❖ 48/2012.(XII.12.) EMMI-rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- ❖ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- ❖ 51/1997.(XII.18.) NM-rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybevehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról
- ❖ 1998. évi törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

- ❖ 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

3 Bevezető

Mottónk: *„Négy praktikus tanács. Ne muszájból és ne vakon! Felaprózva, de ne elaprózva! Összefüggésben az életünkkel. A magunk egyéni módszere szerint.” (Karácsony Sándor, 1931)*

A Mesevirág Óvoda és Bölcsőde nevelőtestületének alkotó szándéka hívta életre az intézmény új pedagógiai programját. Közös gondolkodásunk, tapasztalataink, pedagógusok-nevelők adaptív szándékának gyümölcse. Karácsony Sándor, Mérei Ferenc, Hermann Alice szellemi örökségére építünk.

Programunk eszköz, amely a gyermekek óvodai életének tartalmassá, békés évekké varázslásához nyújt igazodási pontot. Pedagógiai-módszertani szabadságunk, különbözőségeink gazdagítják az itt lefektetett elveket. Konszenzuson alapuló kódex, ezáltal biztos háttér nevelők, segítők, pedagógusok számára.

Alapelvünk: emberré nevelünk. A maga teljességében intelligens, önállóan gondolkodó, cselekvő, nyitott embereket nevelünk.

Célunk: Érett, magabiztos, elsődleges és másodlagos intelligenciabázissal rendelkező gyermekek útra bocsájtása.

4 Bemutakozás:

Intézményünk Veszprém megyében, Monostorapáti településen található. A Balaton-felvidéki Nemzeti Parkhoz tartozó község rendkívül szép környezetben, sűrű erdők ölelésében őrzi ember és természet harmóniáját. Óvodánk nyugodt környezete ideális a nyiladozó gyermeki lélek számára.

Az intézményt Hegyesd, Kapolcs, Vigántpetend és Monostorapáti Község Önkormányzatai tartják fenn. Intézményünkben a világ zúgó örvénye helyett a nyugalmat találjuk. Rendelkezünk a vidéki óvodák egyik legnagyobb előnyével, a családi légkörrel. A bölcsőde, az óvoda és finom illatú konyha mindegyike áttekinthető, kisgyermek számára bejárható, otthonos. Fűves, virágokkal gazdagított játszóudvarunkon, nagy tornatermünkben a gyermekek mozgásigénye kielégíthető. Kisétálhatunk az erdőbe vagy a patakpartra, hogy figyeljük és hallgassuk a természet csendes szépségét. Nevelési céljaink, programunk garancia a modern kor kihívásaira való felkészülésre. Az intézmény nevelőtestülete egyöntetűen elkötelezett a védelmezve felkészítés eszméje mellett. Karácsony Sándor örökségét mindannyian magunkénak tekintjük: *„Aki szolgál, az kész az odaadásra, aki szeret, az odaadja magát, aki áldoz, magából ad a másinak, és ezt a másik el tudja fogadni.”*
Karácsony Sándor

Alapok

Minden óvoda arra vállalkozik, hogy a szülőkkel együtt szeretetben nevelje, kibontakoztassa, fejlessze a rá bízott gyermekeket.

Minden nevelési irányzat legfontosabb eleme a tanítás -óvoda esetében - a fejlesztés -fejlődés definiálása, és annak a módszernek, tartalomnak a kiválasztása, amivel ez jól szolgálható.

Fejlődés-fejlesztés

A gyermek kicsi, növekednie, fejlődnie kell. Emberré kell válnia.

A fejlődést mennyiségi és minőségi gyarapodásnak tekintjük. A mérhető mennyiségen túl ugyanakkora létjogosultsággal bír a hogyan tudja ALKALMAZNI a megszerzett tudást? Képes-e asszociálni, képes-e új dolgokat teremteni? Képes-e adaptációra?

Képes-e ismereteken alapuló önálló, alkotó vélemény megformálására?

E szerint nem csak a „mit, mennyit tud?” kérdésre helyezzük a hangsúlyt, sokkal inkább a „hogyan?”-ra.

Betanítunk, vagy megérlelünk?

A gyermek pszichofizikai lehetőségeihez alkalmazkodó, a természetes érést elősegítő, a fejlődést értéknövekedésként felfogó szemléletben hiszünk.

4.1 Az intézmény jövőképe - Intézményi minőségpolitika

Az intézmény jövőképe

Célunk olyan hatékony és eredményes intézmény megteremtése, amely intézménybe jó gyermeknek lenni, amely intézményre a szülő szívesen bízza legföltettebb kincsét, a gyermekét, ahol a gyermek békés módon növekedik, *nevelődik, kiteljesedik*.

4.2 Küldetésnyilatkozat

Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas nevelésben.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Óvodánkban a gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Az óvoda légköre, családi, biztonságos.

A folyamatos napirend, a játék és a mese kiemelt szerepének köszönhetően a gyermekeknek igazi, derűs gyermekkoruk van. A gyermekek kíváncsiságára építve gazdag, változatos tevékenységekkel biztosítjuk az egyénre szabott fejlesztést, tehetség kibontakoztatását. Kiemelt feladatunknak tekintjük környezetünk megismerésére, védelmére való nevelést, népi kultúránk, hagyományaink megismertetését.

Tiszteljük a gyermeki személyiséget, figyelembe vesszük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását. Valljuk, hogy minden gyermek más, minden gyermeket a maga szintje és képességei szerint szükséges nevelni, fejleszteni. A differenciálás érvényesül a célokban, feladatokban, a munkaformákban, módszerekben, az eszközökben, segítségnyújtásban, az elsajátítás idejében, tempójában.

Az óvodapedagógus és az óvodai nevelőmunkát segítő alkalmazottak, a bölcsődei egységünk szakemberei összehangoltan, következetesen és példát mutatva segítik a gyermekek személyiségfejlődését.

4.3 Minőségpolitikai irányzat

Óvodánk vezetése és alkalmazotti köre - figyelembe véve a változó társadalmi környezet igényeit és partnereinek elvárásait – elkötelezett a minőségfejlesztés iránt.

Minőségpolitikánk érvényes intézményünk valamennyi dolgozójára, az intézményben folyó munka valamennyi folyamatára és a nevelő munka valamennyi tevékenységére.

Minőségpolitikánk által hisszük, hogy a jövőben is lesz igény a sajátos arculatunk megőrzésére, a közösségünk által képviselt értékek továbbadására.

Óvodásaink az intézményt elhagyva olyan tapasztalatokkal, ismeretekkel, képességekkel rendelkeznek, amelyek képessé teszik őket életútjuk sikeres folytatására.

5 A program rövid bemutatása, gyermekképünk, óvodaképünk

*„Nincs külön rendszerem, hanem az a rendszerem, hogy élek és mozgok, gondolkodván”
(Karácsony Sándor)*

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Pedagógiai Programunk „Az óvodai nevelés országos alapprogramjára” épül, szem előtt tartva a 2011 évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről irányelveit, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, igényeket.

Programunk alapjaként Zilahi Józsefné és Stöckert Károlyné: „Óvodai nevelés játékkal, mesével” című minősített programot használtuk fel. Bízunk benne, hogy szellemisége áthatja munkánkat, ugyanakkor megpróbáltuk azt saját körülményeinkhez, lehetőségeinkhez, megőrzendő értékeinkhez igazítani. Programunk célkitűzéseit jelentős mértékben meghatározza óvodánk földrajzi elhelyezkedése, a még fellelhető hagyományok ápolása.

Programunk középpontjában a gyermek áll.

Elfogadjuk, hogy a hozzánk érkező gyerekek egyediek, személyiségük alakulóban van. Az általunk teremtett lehetőségek módot adnak esetleges hátrányok csökkentésére, és nagymértékben segítik a személyiség kibontakozását. Nevelésünk nem ad teret az előítéleteknek.

Ebben az életrendben a gyermek központi tevékenysége a játék és a mese. Napi tevékenységünk alapja a játék. Képzettársításokkal, tapasztalati lehetőségekkel átítatott gazdag játék. A játékban feldolgozott érzéki, érzelmi tapasztalatok és a játékban is megnyilvánuló utánzási késztetés fejlesztik a kisgyermeket leghatékonyabban.

Ehhez társítjuk a gyermeki műveltség anyagát: irodalmi, zenei, természettudományos ismereteket, sokrétű vizuális tevékenységeket.

Gyermekeink természetes közege, a családok napi tevékenysége szorosan kötődik óvodánkat körülvevő természeti környezetünkhöz. Mindennapjaink szerves része környezeti nevelésünk

rendkívül gazdag tárháza, amelyhez alapot, háttérrel, színteret a Balaton Felvidéki Nemzeti Park ad.

Mindezen életrendet keretbe foglalja világrendező erejével a mese – a mindennapos mesélés. Hisszük, hogy ez a gyermek nyelve, ezen keresztül adhatjuk át a műveltséget, alakíthatjuk ki a jó szokásokat.

Napjaink életmódbeli sajátosságaira reagálva kiemelt szerepet szánunk a mozgásformák hangsúlyozásának. A mozgás, mint a fizikai-pszichikai fejlődés alapja a mai gyermekkorban egyre inkább háttérbe szorul. E tekintetben kiemelten fontos az óvoda hiánypótló szerepe.

Óvodai életrendünket ezért a játék-mese-mozgás hármására építjük.

Programunkban a magyar népi kultúra értékeinek átörökítésére is vállalkozunk.

A felnőtt és gyerek közötti aktív és kétpólusú kapcsolat az egymásra figyelésen és elfogadáson alapszik. Programunk az emberi életet, s annak minden szakaszát és megnyilvánulását önértékében tekintő, tisztelő szemléleten alapul.

Felelősségünk abban áll, hogy a játékra, mint a gyermek természetes tevékenységére alapozva ki kell elégítenünk kíváncsiságát, fel kell keltenünk figyelmét, a tanulás iránti vágyát erősítjük. Alapot építünk, amire későbbiekben bátran támaszkodhat.

5.1 Gyermekképünk:

A kisgyermek nem tud nem tanulni. Minden élmény, feladat kiváló tanító számára.

A gyermek életkori sajátosságaihoz igazodva játékos tevékenységek során megtapasztal, megtanul mindent, amire 3-6 éves korában képes. Ehhez a tartalmat, élményeket, tudnivalót, tevékenységi formákat a felnőttek nyújtják.

Kötetlenséget, közvetlen találkozásokat, tapasztalásokat, sokirányú érzékelést kínálunk, hiszen valljuk, hogy aki rácsodálkozik a világra, akinek környezetéhez való viszonyát bizalom jellemzi, azt a gyermeket nem uralja félelem, bátran megismer új dolgokat, vállalkozó szemlélettel közelít új élmények, lehetőségek felé.

Magunkévá tettük azt a felfogást, hogy „a kisgyerekkor a legtagabb értelemben vett tanulásnak és az életfontosságú beállítódások kialakulásának a kora. Nem a kötelességek, hanem a szabadság ideje: az emberi élet tartalékfelhalmozó időszaka.”

5.2 Óvodaképünk:

Célunk a 3-7 éves gyermekek szeretetteljes, biztonságérzetet adó gondozása, nevelése, személyiségük sokoldalú és harmonikus fejlődésének elősegítése.

Gyermekközpontúságunk önállóságot és tartást biztosít gyermekink számára, ahol élményekben gazdag, vidám környezetben egyéni adottságaiktól függően 6-7 éves korukra megérnek az iskolai rendre, kapcsolatokra, feladatokra.

Célul tűztük a magyar népi kultúra értékeinek ápolását. Mindez a szülőföld iránti kötődést segíti.

Törekszünk arra, hogy a gyerekek megismerjék, megszeressék a körülöttük lévő környezetet és megtanulják annak értékeit védeni. Kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges életmód kialakítására, a gazdag mozgásformák megismertetésére.

A Szakértői Bizottság véleménye alapján szakemberek: gyógypedagógus és logopédus foglalkoznak a gyerekekkel, az általuk elkészített egyéni fejlesztési terv alapján.

5.3 Intézményünk alapelvei:

Nevelőmunkánk során hitet teszünk arra, hogy szeretetteljes környezetben, harmonikusan fejlődő, kiegyensúlyozott gyermekeket neveljünk. Olyan gyermekeket, akik biztonságosan tudnak tájékozódni természeti és társadalmi környezetükben, szociális- és fizikális fejlettségük birtokában sikeresen alkalmazkodnak a mindennapi élethelyzetekhez.

Fontosnak tartjuk a gyermekek hazaszeretetre nevelését, amelyet segít a szűkebb és tágabb környezetünk megismertetése, az anyanyelvi kultúra fejlesztése, a hagyományok ápolása.

Minden gyermek számára biztosítjuk az esélyegyenlőséget, a gyermekeket megillető jogokat, az önazonosság megőrzését, ápolását.

Mindent megteszünk a hátrányok csökkentése, a leszakadás megelőzése érdekében

Személyes példát nyújtunk a tolerancia és az esélyegyenlőség elvének biztosítására.

Az óvodai nevelésünk folyamán a gyermekek érdekét helyezzük előtérbe, az országos alapprogramban meghatározott nevelő, személyiségfejlesztő, szociális, érzelmi, erkölcsi, óvó-védő funkciókat alapul véve.

A nevelés folyamatában Karácsony Sándor, Mérei Ferenc, Hermann Alice. Lükő Gábor, Gazdag Klára és követőik szellemi örökségére építünk.

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család kötelessége, és igyekszünk a közös együttműködés keretében a szülők megértése, elfogadása, a velük való együttműködés során megvalósítani az együttnevelés feladatait.

A nevelés fő területeinek tekintjük a játékot, a tanulást, a társas közösségi tevékenységet és munkát. Kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a személyiségfejlesztés alapjául szolgáló játéktevékenységnek. Nevelési értelmezésünkben a tevékenység a képességfejlesztés eszköze.

Érvényesül intézményünkben a gyermekek életkorából, egyéni képességeiből, adottságaiból, fejlettségétől függő differenciált képességfejlesztés, amely épít a gyermekek előzetes neveltségi szintjére, tudására, és a gyermekcsoport jellemzőire.

Fontosnak tartjuk helyi értékek, hagyományok megőrzését.

Időt hagyunk a fejlődésre, elősegítjük, hogy a gyermekek megérjenek bizonyos feladatok, cselekvések tevékeny elvégzésére.

Programunk kitűzött nevelési célját és e célból adódó feladatokat a gyermekek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermekek egyéni adottságaiból kiindulva valósítjuk meg.

Az óvodában elsősorban szociális és érzelmi nevelés terén tudunk segíteni, emellett szükséges, hogy a speciális problémákkal együtt élő gyermekek külön fejlesztésen, terápián vegyenek részt (képességfejlesztés, mozgásterápia, gyógytorna, logopédia).

A törvényben meghatározottak szerint segítjük a képességfejlődést, a tehetség kibontakozását és a személyiségfejlődést.

5.4 Nevelési alapelveink

Szemléletmódunkat két egyetemes, és alapvető emberi érték jellemzi, a demokratizmus és a humanizmus.

Pedagógiai humanizmus, ahol a gyermekek személyisége a legfontosabb, amely közösségekben, a hagyományban és a kultúrában folyamatosan formálódik, alakul. A nevelő személyiségével, magas kvalifikációjával, de mindenekelőtt emberi értékeivel nevel.

Nevelésünk alapelvei:

- ❖ szeretet, az őszinteség és a bizalom
- ❖ a gyermeki személyiség tisztelete
- ❖ a különbözőség elfogadása
- ❖ az udvariasság, egymás megbecsülése
- ❖ a hagyományok tisztelete
- ❖ a természetes környezet védelme
- ❖ a gyermekek hazaszeretetre nevelése, amelyet segít a szűkebb és tágabb környezetünk megismertetése, az anyanyelvi kultúra fejlesztése, a hagyományok ápolása.

Szeretetteljes, elfogadó magatartással várjuk gyermekeinket nap, mint nap. Az óvodapedagógus hiteles személye, hangneme, biztonságot adó, szeretetteli kapcsolatteremtő stílusa, minta a gyerekek és a szülők számára is. A csoportonként kialakított szabályok és szokások a kicsiknek az állandóságot és a kiszámíthatóságot jelentik.

Őszintén közvetítjük a saját magunk által elfogadott véleményünket a világról, a viselkedés szabályairól. Magatartásunkban az elfogadás és a tolerancia dominál.

5.4.1 Óvónőkép:

Munkánk minőségének, eredményességének záloga az óvodapedagógus és a dajka személyisége, a nevelőtestület összehangoltsága, és a vezető támogató közreműködése.

Biztonság-szeretet:

Az óvodapedagógus munkája végzéséhez szüksége van belső biztonságra. Belső biztonságát magas szakmai tudása, alapos gyermeklélektani ismerete, folyamatos önműveléssel elért széleskörű pedagógiai tájékozottsága adja. A jó óvónő TUD, de soha nem érzi, hogy nem kell még többet tanulnia. Tudásával nem kérkedik, a gyermekek-a csoport és a közösség nevelődésére használja intellektusát. Az igazi intellektus hajlékony.

A gyermek biztonságérzet és szeretetkapcsolat nélkül nem nevelhető, nem tanítható. Minél kisebb gyermekkel foglalkozunk, annál inkább igaz Karácsony Sándor megállapítása:

„Amit beszélnek, csak avval nevel, hogy beszélnek.”

Az óvodapedagógus egész lényéből ez a biztonságérzet és szeretetkapcsolat kell, hogy sugározzék. Felnőtt-gyermek, felnőtt-felnőtt relációban is.

Mit tartunk fontosnak?

Az **óvodapedagógus** munkája alkotó, értelmiségi létet igénylő hivatás. Tudását szinten kell tartania, folyamatosan meg kell újítania.

Pedagógiai, gyermeklélektani ismereteink folyamatos bővítését. Műveltségi, művészi, természettudományos tudásanyagunk gyarapítását. Néprajzi ismereteink gazdagítását.

A nevelőmunka lényegéről alkotott felfogásunk fontos, nem a módszereskedés, hanem a nevelői beállítottság.

A kipróbált ütemtervek másolása helyett szakmai ismereteinkre bátran támaszkodva helyzeti, a gyermeki igényekre építő önálló gondolatok mentén tervezzük nevelőmunkánkat. Szerepünk nem tanítói, főleg nem oktatói. Harmonikus, türelmes attitűddel fogadjuk gyermekeink szakaszos fejlődését. Elfogadjuk annak átmeneti, olykor ugrásokkal tarkított mivoltát.

Önmagunkkal szembeni elvárásaink

Igazi érdeklődéssel fordulunk a gyerekek felé, örülünk a kérdéseknek.

Figyeljük az egyéni jelzéseket, ezek alapján döntünk, hogy mikor legyen kiváró, segítő, kezdeményező, beavatkozó vagy lezáró.

Minden szituációban ismerjük fel az egyéni tanulás módját, de nem oktatunk.

Az óvodapedagógus jelölje ki a határokat, a szabadság fokát.

Mozgékony képzelettel és jó érzéssel alkalmazzuk a művészeti nevelés elemeit.

Legyünk képesek figyelmünket megosztani.

Szakmai tudásunk alapos, stabil, de törekedjünk folyamatos önképzésre.

Képesek legyünk rend és rendetlenség határait rugalmasan változtatni, vállaljuk, hogy az önállóság, aktivitás ezzel jár.

Biztosítsuk a játék, az elmélyült tevékenység, tapasztaltszerzés feltételeit (tudatos tér-használat, jó minőségű, nyúható eszközök, mozgás feltételeinek, biztosítása, ösztönzése-minta nyújtása).

A helyi értékek, hagyományok beépítését a nevelőmunkába.

Ez abban nyilvánul meg, hogy egy nagy repertoárból a nevelő mindig tud az adott játékhoz illő szervezeti formát, valamint a mindenkor helyzethez kapcsolható gyermeki műveltségi anyagot összeválogatni.

Az óvodapedagógus mindig legyen türelmes, konfliktuskezelésében tapintatos!

Önmagunk fejlesztése:

Intézményünkben törekszünk a pedagógusok előmeneteli rendszeréhez, a pedagógusokkal szemben megfogalmazott elvárásoknak megfelelni, a kompetenciáinkat fejleszteni.

E tekintetben fontosnak tartjuk

- ❖ a korszerű módszertani ismeretek alkalmazását és annak fejlesztését;
- ❖ innovatív lehetőségek felkutatását, új pedagógiai irányzatok megismerését,
- ❖ élni a módszertani szabadság elvével - építve a gyermekek tapasztalataira, spontán ötleteire, személyiségüket a játék, mese, környezeti nevelés, mozgás és a munka, tevékenységeivel formálni.

Törekszünk

- ❖ a gyermeki képességeket figyelembe venni, a differenciálás elvét alkalmazni
- ❖ a különleges bánásmódot igénylő gyermekek mindenek felett álló érdekének szem előtt tartása mellett integrált nevelés magasfokú megvalósítására;
- ❖ arra, hogy megismerjük a gyermekek más forrásból szerzett tudását (család, bölcsőde), amelyre építhetünk munkánk során.

Fontosnak tartjuk a pozitív együttműködés elv alkalmazását.

- ❖ A nevelés során a bátorítás módszerét alkalmazzuk, feltétel nélküli bizalmat mutatunk a gyermekkel szemben, pozitív megerősítést alkalmazunk az értékelés során.
- ❖ A mérési, értékelési eredményeket beépítjük a napi tevékenységeinkbe, pedagógiai munkánkba.
- ❖ Tudatosan, tervszerűen, naprakészen vezetjük az óvodai dokumentumokat az OVPED rendszerben, amelyekben személyes benyomásainkat, tapasztalatainkat rögzítjük.
- ❖ Szakmai ismereteinkkel, tapasztalatainkkal támogatjuk a pályakezdő és új pedagógusok munkáját.
- ❖ Aktívan részt veszünk pályázat készítésben, intézményen kívüli szakmai kapcsolatok ápolásában.
- ❖ Örömmel megosztjuk tudásukat, tapasztalataikat a nevelőtestület tagjaival, segítséget nyújtunk szakmai, módszertani kérdésekben.

- ❖ A megbeszéléseken, értekezleteken szakmai felkészültségünk révén határozottan, jól felépített gondolatmenettel rendszeresen nyilvánítunk véleményt. Kulturáltan, pedagógiai tényekkel megalapozottan veszünk részt szakmai vitákban, törekszünk a problémák közös megoldására.
- ❖ Pedagógiai tevékenységünk során, olyan módszerek alkalmazására törekszünk, amelyek elősegítik a gyermekek pozitív önértékelési készségeinek megalapozását, fejlesztik énképük alakulását, önkifejező törekvéseiket.
- ❖ Pedagógiai terveinknek megvalósítása során folyamatosan felülvizsgáljuk elemezzük annak eredményességét.

5.4.2 Dajkakép:

Intézményünkben az óvodapedagógusok és dajkák egymás személyiségének kiegészítői. A köztük meglévő kapcsolat nem alá-fölé, sokkal inkább mellérendelő. Ennek szellemében magas az önképzési igényük.

Ők a pedagógiai munka közvetlen segítői, ezért a nevelési célokról tájékozottnak kell lenniük.

Az óvodai csoportokban zajló gondozó-nevelő tevékenységet gyermekszeretettel, türelemmel, elfogadással, empátiával, elkötelezetten, gyermekközpontú szemlélettel végzik és segítik.

Jól ismerik az óvoda alapidokumentumait és azonosulnak az óvodai gondozó-nevelő tevékenység céljaival, feladataival.

A dajka szavaival vigasztal, gyengédségével könnyeddé teszi a gyermekek lelki nehézségét.

Folyamatosan fejleszti személyiségét, önismeretét, fontosnak érzi saját lelki egyensúlyának megteremtését, tetteiért vállalja a felelősséget.

Modell szerepe: kedves, pozitív megjelenése, gyermekszerető viselkedése hatással van a körülötte lévő kisgyermekekre, felnőttekre.

Kerüli a kihívó beszédet, magatartást, megjelenést.

Megnyilvánulásai pozitívak, előremutatóak, dicsér, buzdít, segít.

Attitűdje pozitív, fejlesztő, előrevivő, kerüli a kemény, diktatórikus megnyilvánulásokat, tettegességet nem engedhet meg magának.

Minden esetben betartja a kompetenciahatárait.

5.4.3 *Közösség-nevelőtestület:*

Dolgozóink közösséget formálnak oly módon, hogy egyéniségük feladása nélkül összetartanak, önmaguk építése mellett kollégáik csiszolásában is részt vesznek és nyitottan fogadják a segítő szándékú kritikát.

Az óvodapedagógus a nevelőtestület közösségének tagja, ahol nézeteit, tapasztalatait állandóan ütközteti és a közös döntések által egy biztos háttér áll mögötte.

A **nevelőtestületben** ugyanazokat a humanista és demokratikus értékeket tartjuk fontosnak, mint a gyerekekkel való foglalkozásban.

Célunk, hogy közösségünk legyen sokszínű, mégis egységes. Merjünk építeni egymás erősségeire, az óvodapedagógusok személyisége megmutatkozzék. Tudjunk összehangoltan, egymást kiegészítve, mindannyiunk által elfogadott értékrend szerint együtt dolgozni.

Nevelési stílusban, műveltségi tartalmakban, az elvárható fejlettségi mutatókban, a viselkedés szabályaiban a közös napirendi pontokban kialakított konszenzus mentén a csoportok belső munkája, konkrét tartalma a módszertani szabadság körébe tartozik, amely gazdagítja óvodánk életét, egyúttal garanciája a valóban demokratikus működésnek.

„ A pedagógus nem lehet elkeseredett , megtorpanó ember, mert a pedagógusnak egyetlen karizmája van, a jövőbe vetett hit optimizmusa ”

Karácsony Sándor

5.4.4 *Vezető:*

Írányt mutat, kijelöli a célokat, megfogalmazza a feladatokat. Példamutatásával, szilárd értékrenddel képes meghatározni az intézmény kultúráját. Egyetlen percre sem feleli a feladattal szembeni alázatot, a rá bízott emberek tiszteletét, az intézmény erkölcsi magatartásért való felelősséget.

A **vezető** feladata a kiegyensúlyozott munkahelyi légkör biztosítása, a motivált, fejlődésre nyitott kollégák ösztönzése, az adaptív szemléletű nevelőtestület támogatása. Segíti munkatársai fejlődését, meghallgatja, elfogadja az óvodapedagógusok kezdeményezéseit, jó ötleteit. Informálja a dolgozókat. Mindennek eredményeként újító kezdeményezések és közös döntések születnek. A jó csapatszellem záloga a minőségi, színvonalas munkának.

5.5 Munkamódszereink:

Demokratikus légkörben követve vezetés módszerével megfigyelés, kivárás és biztató magatartással gondozzuk, óvjuk, neveljük a ránk bízott gyermekeket.

Megfigyelés

Tevékenységeken keresztül próbáljuk megismerni a ránk bízott gyerekek egyéni sajátosságait, meglévő ismereteiket, érdeklődési körüket, értelmi funkcióikat.

A megfigyelés során gyűjtött ismereteket az **egyéni fejlesztés** alapjának tekintjük. Más és más módon, de mindig tapasztalati úton fejlesztjük őket, hogy készségeik és képességeik kibontakozhassanak.

Kivárás

A gyermek teljességgel **érzelmi** beállítottságú. Éreznie kell, hogy őt olyannak fogadjuk el, amilyen, ugyanakkor biztonságérzetét növeli az elemi szabályok felállítása is.

Figyelembe vesszük az óvodás kor testi, fiziológiás és pszichés fejlődési törvényszerűségeit, gyermeklélektani ismereteinkre hagyatkozunk. Tudomásul vesszük az egyéni sajátosságokból adódó egyenlőtlen fejlődést a csoporton belül és ezek tükrében segítségnyújtásunk egyénre szabott.

Biztató. „előhívó” magatartás

Tudomásul vesszük, hogy nem kell gyors és végleges eredményeket várni, mert óvodáskorban a kisgyermek igénye: a keveset, lassan, jól, gyakran ismételve.

A gyermekek tapasztalatszerzését, tanulását közvetett módon befolyásoljuk. A hangsúlyt a közös élményekre, a cselekvő tevékenységekre helyezzük. Ebben rejlik az érzéki, érzelmi, kreatív, szociális és gyakorlati képességek kifejlődése.

6 Feladataink

6.1 Az egészséges életmód alakítása

Célunk az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Az egészséges életmódra nevelés célja az egészségkultúráltság kialakítása. Az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ide tartozik a rendszeres tisztálkodás testápolás igénye, az időjáráshoz alkalmazkodó öltözködés, napirend, pihenés, rendszeres testmozgás szokásainak kialakítása éppúgy, mint a betegségmegelőzés, egészségmegőrzés, a baleset- vagy életveszély felismerése, a környezetből érkező ártalmas hatások elkerülése. Nagyon fontosnak tartjuk az egészséges táplálkozásra való törekvést, a modern táplálkozástudományi ismeretek alapján összeállított étrend megszerettetését, új ételek- korszerű konyhatechnológiai eljárások bevezetését. Óvodakert programunk a környezeti nevelés mellett e törekvésünket hivatott kiegészíteni.

A testi szükségletek civilizált kielégítése mindenekelőtt való. Ezek agyonszabályozása feszültséget, kielégítetlenséget okoz. Víz inni, WC-re menni, igény szerint kezet mosni, szabadon mozogni mindig lehet. Étkezni, pihenni egyéni igények, és a csoport sajátosságai alapján meghatározott napirend szerint kell és lehet.

A **gondozás** hozzájárul a gyermek jó közérzetéhez, testi szükségleteinek kielégítéséhez. Minősége nagyban befolyásolja a gyermek viszonyát az óvodához és az őt körülvevő felnőttekhez. Feltételeit, úgymint kulturált, tiszta mosdó, öltöző, biztosítjuk. Védő játszó és udvari öltözet (esős hűvös időre való ruházat-csizma is!) a Házirendben foglaltaknak megfelelően a szülők közreműködésével biztosítjuk.

Diabétesszel élő gyermek(ek) ellátása egészségügyi előírásoknak megfelelően biztosított. A napirend kialakítása során elsődlegesnek tekintettük a biztonságos ellátást, a gyermeket erre képzett óvodapedagógusok látják el.

A helyes **napirend** az egészséges életmódra nevelést szolgálja és fokozza a gyermek biztonságérzetét. Az egészséges fejlődés feltételeként a napirendet is rugalmassá, a gyermek igényeinek megfelelően alakítjuk, figyelembe véve az egyes csoportok speciális igényeit. (diabéteszes, érzékeny gyermekek ellátása).

Felfogásunk: kevés szabályt, de azt következetesen!

Balesetveszély elkerülése érdekében eszközeinket folyamatosan ellenőrizzük; sérült, balesetveszélyes játékokat, eszközöket selejtezzük. Beszerzés esetén kizárólag minőségvizsgálattal rendelkező eszközöket vásárolunk. Udvari eszközeink felülvizsgálatát a vonatkozó jogszabályok szerint minősítettjük, állagmegóvásukról rendszeres karbantartással gondoskodunk.

Takarítás-fertőtlenítés során lehetőleg környezet és egészségre ártalmatlan tisztítószeret alkalmazunk.

6.1.1 Egészséges táplálkozás:

A fejlődés egyik feltétele a **táplálkozás**, amelynek mennyisége, minősége is kihat a gyermek fejlődésére. Ezért nagy gondot fordítunk az óvodai étrendre, annak összetevőire, az ételek minőségének meg kell felelnie a gyermekek szükségleteinek és az előírásoknak egyaránt.

Saját főzőkonyhánkon lehetőleg hazai alapanyagok felhasználásával, dietetikus által ellenőrzött étlap alapján változatos, egészséges és finom ételek készülnek. Kerüljük a cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztását, helyettük zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztására ösztönözzük gyermekeinket.

Ünnepek, kiemelt napok során (szabályok betartása mellett) lehetőség van gyermeki kívánságok teljesítésére. Óvodakertünkben a gyermekek aktív közreműködésével megtermelt zöldség-gyümölcsöt közösen, ha lehet nyersen fogyasztjuk el. Rendszeresen tartunk egészségnapokat, ahol a gyermekek zöldség-gyümölcs-sajt és egyéb idényjellegű, egészséges alapanyagokból maguk készítik el a tízórait. Pozitív élmények kötődnek az addig ismeretlen zöldség-félékhez, új, addig nem ismert alapanyagokhoz.

Folyadékpótlásra tiszta ivóvizet kapnak a gyerekek, amihez szabadon hozzájutnak.

Figyelünk a gyermekek eltérő táplálkozási szokásaira, a család jelzéseire. Az esetleges válogatást kellő toleranciával kezeljük. Az ételallergiás, valamint I. és II. típusú diabéteszben szenvedő gyermekek számára intézményünkben biztosított a speciális étkezés. Napirendünk összeállítása során kiemelt figyelmet szentelünk biztonságos ellátásukra.

A helyes étkezési, tisztálkodási szokások, a testápolás igénye nemcsak gondozási, hanem nevelési feladat is egyben, ahol az óvónő mellett a dajka felelős, odafigyelést igénylő munkájára is szükség van.

Védőnői szűrővizsgálatokra rendszeresen sor kerül.

6.1.2 Testi fejlődés

Fontos feladatunk a testi képességek fejlődésének elősegítése. A növekedés, fejlődés üteme minden gyermeknél másképp alakul, ezt folyamatos megfigyeléssel, méréssel követjük nyomon. Amennyiben szükséges, a fejlesztéshez szakemberek segítségét vesszük igénybe.

A gyermekek **mozgásigényének** kielégítése és edzettségi állapotának biztosítása nagyon fontos feladat, ezért minden nap biztosítjuk a szabad mozgást. Emellett a rövid, szervezett mozgásos tevékenységek is jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlődését.

Az óvodások egészségének védelméhez, fizikai-szellemi fejlődéséhez szervesen kapcsolódik a megfelelő idejű **friss levegőn tartózkodás**, így minél többet tartózkodunk szabadban. Játszunk az udvaron, járunk a környező erdőkben mezőn, sokat kirándulunk, futunk, fogócskázunk. Amennyiben az időjárás ezt nem teszi lehetővé, úgy tornatermünkben szervezünk testnevelő foglalkozásokat, sorversenyeket, labdajátékokat.

Gyermekeink edzettebbé válnak a rendszeres mozgás által. Mivel tudjuk, hogy a mozgásfejlődés a pszichikum csaknem minden területére kihat, ezt a területet kiemelten kezeljük! Különösen azért, mert a családok szokása egyre jobban eltolódik a technikai eszközök nyújtotta kényelem, ezáltal a mozgásszegény életmód irányába.

A gyermekek **alvásigényének** egy részét is az óvoda elégíti ki. Az ehhez szükséges feltételeket biztosítjuk, és próbáljuk a gyermekek eltérő alvásigényét a lehetőségekhez képest megoldani. A már nem alvó gyermekek előbb felkelhetnek és csendes tevékenységet folytathatnak.

Az óvodáskor végére

- ❖ mozgásuk összerendezetté válik
- ❖ testi képességeik (erő, ügyesség, gyorsaság) életkoruknak megfelelőek
- ❖ igényükké válik a napi rendszeres mozgás
- ❖ igényük van az egészséges, szép tiszta környezetre
- ❖ ügyelnek saját külsejük és környezetük rendjére, gondozottságára, részt vesznek a rend és tisztaság fenntartásában,
- ❖ önállóan, a hőmérsékletnek, időjárásnak megfelelően öltözködnek (tudnak gombolni, cipőt kötni),
- ❖ az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés szokásait elsajátították életkori sajátosságaiknak megfelelően,

6.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk érzelem gazdag, kiegyensúlyozott, társas kapcsolataiban stabil, toleranciával, empátiával rendelkező, jól szocializált, a társadalmi és természeti környezetben eligazodó gyermekek nevelése.

A kisgyermek gondolkodására egocentrizmus jellemző, amelyben az érzelem vezérelte és inkoherens gondolkodás dominál. A gondolkodás fejlődése során fokozatos szocializáció megy végbe. Az együttműködés, a szempontcsere fokozatosan szabadítja ki ebből. A közösségben való együttműködés, cselekvés ezért is különösen fontos a gyermek fejlődése szempontjából.

Az óvodás korú gyermek jellemzője a **magatartás érzelmi vezéreltsége**. Viselkedésüket az érzelmeik irányítják, ezért elengedhetetlen feltétel, hogy az óvoda érzelmi biztonságot nyújtó otthonos, szeretetteljes és derűs környezet legyen.

Fontos, hogy a gyermeket már a **befogadás** alatt kellemes érzelmi hatások ériék. Ezért már az első óvodai találkozás előtt megismerkedünk a kisgyermekkel óvodai rendezvények, nyílt napok, alkalmával.

Óvodába lépéskor a kisgyermeket fokozatosan, hosszú befogadási idő alatt ismertetjük meg a csoport életével, szokásaival. Ez hozzásegíti a társas beilleszkedéshez, és hozzájárul érzelmi biztonságához.

A gyermek magatartásának alakulása szempontjából modellértékű az óvodapedagógus viselkedése. Magatartása meghatározó a különbözőség elfogadása terén is, nagy szerepet kap a tolerancia, a türelem mind a felnőttek, mind a gyerekek részéről.

Olyan légkört teremtünk, ahol a társas kapcsolatok alakítása pozitív érzelmi töltésű. Ez a légkör az, amely elősegíti a szocializáció fejlődését, az éntudat és a reális énkép kialakulását. Így segíthetjük legjobban a gyermekek **erkölcsi tulajdonságainak** és akaratának, önkifejező képességének fejlődését.

Ezek a tulajdonságok csak egy olyan közösségben alakulhatnak ki, ahol a gyermekek jól érzik magukat, ahová szívesen mennek. Bizalmuk és biztonságuk kialakulását éppúgy segíti az óvoda felnőtt közössége, mint gyermekközössége. A vegyes életkorú csoportokban a tolerancia, a segítőkészség, az együttérzés, a különbözőség elfogadása az önzetlenség és az egymás iránti figyelmesség szinte magától alakul ki.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a

hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy „rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.”

Az óvodáskor végére

- ❖ gyermekeink ismerik a szűkebb és tágabb környezetüket,
- ❖ a gyermekekben kialakul a kötődés a szülőföldjéhez, lakóhelyéhez, óvodájához, társaihoz, a csoportban dolgozó felnőttekhez, megbecsüli környezetét
- ❖ szeretik óvodájukat, elfogadják, tisztelik társaikat és a felnőtteket,
- ❖ igényükké válik a kialakult szokás- és szabályrendszer betartása és betartatása,
- ❖ konfliktus helyzetekben képesek kompromisszumokat kötni, a problémákat békés úton, önállóan megoldani,
- ❖ a közös tevékenységekben aktívan és szívesen vesznek részt, örülnek az együtt elért közös sikereknek,
- ❖ szívesen dolgoznak a közösségért felelősséget vállalva,
- ❖ a közösség értékrendjét tiszteletben tartják,
- ❖ elfogadják, követik a felnőtt utasításait, kéréseit, értik a metakommunikatív jelzéseket,
- ❖ önálló véleményalkotásra, választásra, döntésre képesek,
- ❖ szükség esetén segítik egymást, észreveszik, ha valaki segítségre szorul,
- ❖ kialakult szabálytudat, feladattudat, önállóság, önfegyelem jellemzi őket,
- ❖ képes a közlekedési, higiéniai és személyes biztonságára vonatkozó szabályok alkalmazására,

6.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk, hogy legyen képes a gyermek értelmi képességeit, esztétikai érzékét nyelvi képességeinek birtokában a szabad játék alkalmával is kifejezni. Gazdag szókészletű, beszédhibáktól mentes, helyes beszédkulturával rendelkező gyermekek nevelése.

Nyelv és gondolkodás:

A csecsemőkori tapasztalatok során kialakult tárgyállandóságból kétéves kor tájékán fokozatosan bontakozik ki a szimbolikus gondolkodás: az álom, a képzelet, a játék és a nyelv képes lesz már megjeleníteni és átalakítani a jelen nem lévő dolgokat is. Az érzéki-mozgásos fejlődés megelőzi, egyúttal előhívja a nyelv fejlődését. A nyelv fejlődése a gondolkodási fejlődés tükré.

Az óvodáskor nagy teljesítménye a gondolkodás fejlődésében, hogy a végére kialakulnak a magasabb szintű állandóságok. A mennyiség- és a számállandóság fokozatosan alakul ki. Ebben döntő szerepe van a saját cselekvésnek.

(Később ez teszi lehetővé például a matematika tanulását. Ezt a formális gondolkodás váltja fel, melyet logika, majd a kísérleti szellem jellemez.)

Gondolkodni és beszélni: a kettő voltaképp egy. Gondolkodás nem képzelhető beszéd nélkül és megfordítva. A nyelvkinés egyúttal gondolatkinés.

"A gondolat hangtalan beszéd; a szó a megtestesült gondolat" (Müller Miksa Felolvasás Magyar kiadás I. kötet 384.)

Minden nyelvtan és minden irodalom gondolkodni *tanít* és beszélni. A gyermek irodalmi, nyelvi fejlődésén keresztül gondolkodása érik.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelés egészében jelen van. Áthatja mindennapjainkat, a különböző tevékenységformákat. A legfontosabb eszköz a szociális kapcsolatok kiépítésében és az emberek közti kommunikációban.

Figyelünk arra, hogy gyermekeink **beszédkedvét** felkeltsük és fenntartsuk. Meghallgatjuk őket, kérdéseikre mindig válaszolunk. Ez segíti a gyermekek beszédprodukciónak fejlődését. Beszédkértésüket választékos szóhasználat, sok beszélgetéssel és mesével fejlesztjük. Szókinésük gyarapodik a különböző játéktémákhoz illő fogalmak megismertetésével, a mesékben található régies kifejezésekkel, elvont fogalmakkal.

A **népmese** hivatott arra, hogy általa a gyermekek még közelebb jussanak anyanyelvünkhöz. Hatására a gyermekek újra megtanulják a nyelvünkből kihalni látszó szólásokat, szóláshasonlatokat, mondásokat. Tapasztaltuk, hogy a sok népmesét hallgató gyerekek a játék során is használják ezeket, sőt a mesei fordulatok megfogalmazását is. Így talán ezzel a programmal meg tudjuk őrizni „nyelvünk virágait”.

Az anyanyelvi nevelés fontos mozzanata a beszédhibák korrigálása. A fejlesztés a logopédus feladata, de nagy szerepet kaphat a szülő mellett az óvodapedagógus is, hiszen a felnőttek kifogástalan beszédmintával, beszélő környezet megteremtésével segítik a tanulás folyamatát. Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósul, mert a nevelés eszközeinek, és a gyermeki tevékenységrendszernek is tartalmát képezi.

6.3.1 Értelmi fejlesztés:

Az emberi gondolkodás fejlődése során a már meglévő rendszerünkhöz asszimiláljuk az adatokat, miközben ezen sémák akkomodálódnak a tapasztalathoz. E kettő valósítja meg az adaptációt és az egyensúlyt. A megismerés fejlődése során az adaptáció lesz egyre tökéletesebb. Mindebben a vezérelv a cselekvés.

Ezért az értelmi nevelés feladata kettős. Egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendszerbe foglalása, másrészt a belső érést, fejlődést segítő külső ráhatások, ingerek, élmény gazdag környezet biztosítása.

Óvodánkban a gyermekek érdeklődésére, spontán tanulási vágyára, kíváncsiságára építünk. Alapelvünk, hogy a gyermek éber állapotban mindig tanul, ezért nem kell direkt módon tanítani őket ebben a korban. A játék és a mese segítségével, a sok élményen át, a tevékenységek és élethelyzetek megtapasztalása által rengeteg információhoz, tudáshoz jutnak.

A gyermeki világképtől távol áll, hogy az óvodai nevelést tantárgyakhoz hasonlatos „játékos” oktatásként kezeljük. Ezért mi a játékba ágyazva, globálisan nyújtjuk az ismereteket gyermekeinknek. A játékon és a mesén keresztül fejlődik gondolkodásuk, képzeletük, figyelmük, emlékezetük, érzékelésük, észlelésük és kreativitásuk. Ebben a közegben fejlődik óvodáskorukban leginkább értelmük.

Az óvodáskor végére

- ❖ képesek lesznek élményeik, gondolataik, kérdéseik megfogalmazására, következtetések levonására
- ❖ figyelemmel követik az elhangzott szöveget, megértik annak jelentését, és bizonyítani, hogy megértették,
- ❖ képesek párbeszéd megfigyelésére, értésére és folytatására,
- ❖ szívesen, természetes beszédmodorban beszélgetnek, kommunikálnak,
- ❖ képesek a változatos megoldásra, a kreativitásra,
- ❖ mindennapi beszédükben mesélés, bábozás során használják a népmesékből megismert fordulatokat, kifejezéseket, képesek mondatalkotásra az új kifejezésekkel, alkalmazzák azokat, tudatosan használják az alapszófajokat (ige, főnév, melléknév, névmások, határozók), a rokon , ill. ellentétes értelmű, több jelentésű és azonos alakú szavakat,
- ❖ új kifejezések aktívan beépülnek szókincsükbe, képesek a szavak mondattá fűzésére, egyszerű és bővített mondatok alkotására, a mondat jelentéstartalmának, szerkezetének megváltoztatására, (tömörítés, bővítés), kommunikációs helyzethez igazodó helyes

mondatalkotásra (kérés, felszólítás, kérdés), a mondatfonetikai eszközök alkalmazására (hangsúly, hanglejtés),

- ❖ kifejezésükben tükröződik a tér és idő tagolása, ok-okozati viszonyok felismerése, élethelyzetek megoldása, megfelelő bánásmód kifejezése önmagukkal és másokkal szemben, tájékozottság az emberi viszonyokban,
- ❖ képesek egymásra figyelni, kapcsolatot teremteni, a társaik és felnőttek beszédét megértik, önmagukat megértetik,
- ❖ képesek bátran megnyilatkozni szóban (beszédbátorság), közlési vágyukat korlátozni, ha szükséges,
- ❖ képesek a nonverbális eszköztár (gesztusok, mimika, tekintet, testbeszéd) észlelésére, megértésére,
- ❖ megalapozódik a könyv és könyvtár használat, színházlátogatás igénye, kialakulnak az ezekhez kapcsolódó viselkedésformák.
- ❖ érdeklődésük sokoldalú,
- ❖ képesek a pontos, differenciált vizuális érzékelésre-észlelésre (alak, forma, szín, méret),
- ❖ a hallott információkat pontosan észlelik, megkülönböztetik,
- ❖ képesek megérteni, hogy a mondatok szavakból épülnek fel, megérteni a szavak jelentését a különböző beszédhelyzetekben, játékhelyzetekben,
- ❖ képesek észlelni, érteni, hogy a szavak jelentése megváltozik a hangok, illetve a szótagok kicserélésével
- ❖ képesek felismerni egy adott mondatban a tartalmilag nem odaillőt,
- ❖ képesek a szavak szótagokra bontására, a szótagok helyének felismerésére különböző szavakban, a szavak hangokra bontására, a hanganalízisre, a hallott hangok helyének a megállapítására (szó elején, szó közepén, szó végén), a magánhangzók és mássalhangzók elkülönítésére, helyes hangoztatásának érzékelésére
- ❖ képesek egyre intenzívebb figyelemkoncentrációra, képesek az aktív hallgatói szerep gyakorlására
- ❖ emlékezetük, képzeletük megfelelően fejlett, gondolkodásuk logikus, ok-okozati összefüggéseket felismernek,

- ❖ képesek személyes élmények elbeszélésére, szövegalkotásra konkrét helyzetekben (képek, tárgyak, konkrét szituációk alapján), vers, mese reprodukálására, mimetizálására, dramatizálására, paraverbális nyelvi eszközök (hangszín, hangerő, beszédritmus, szünet) alkalmazására,
- ❖ gondolataikat képesek választékosan kifejezni,
- ❖ képesek erkölcsi, közösségi érzések megélésére, erkölcsi ítéletek megfogalmazására az irodalmi alkotások hatására,
- ❖ képesek az irodalmi alkotások hőisével azonosulni, élmények, érzelmek hangulatok, benyomások érzékelésére, megélésére a befogadás folyamatában,
- ❖ képesek az esztétikai élményszerzésre, az esztétikai hatások befogadására.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy „rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.”

6.3.2 Egészséges környezet biztosítása és védelme

Az óvoda elhelyezkedése, természeti környezete különleges adottságokat, jellegzetességeket, értékeket nyújt. Feladatunk, hogy a gyermekek rácsodálkozzanak környezetünk szépségeire, példamutatásunk révén megtanulják védeni értékeit. **A környezetvédelem szemléletmódjának megismertetése óvodánk küldetésstudata.** Környezetünk megismerése, megbecsülése a fenntartható fejlődésen túl hozzájárul a szülőföldhöz való ragaszkodás, hazaszeretet elmélyítéséhez is.

Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink olyan környezetben nőjenek, fejlődjenek, ami hozzájárul testi-, lelki-, szellemi egészségükhöz egyaránt.

Napi tevékenységeink szerves részét képezi óvodai, valamint óvodán kívüli programjaink. Erdei tematikus napok, Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei iskola erdei foglalkozásain rendszeres szervezett programok, Lépten-nyomon környezeti program, Óvodakert program.

7 Az óvoda személyi feltételei

Az óvoda működéséhez a törvényben rögzített létszám elegendő.

Óvodánkban egy bölcsődei csoport, két óvodai csoport, és egy főzőkonyha egység működik.

Bölcsőde: 2 szakképzett kisgyermeknevelő-gondozó;

1 szakképzett bölcsődei dajka

Óvoda: 3 óvodapedagógus;

1 gyógypedagógiai asszisztens

2 szakképzett dajka

Óvodapedagógus száma		3 fő
Ebből	Főigazgató	1
	főigazgató-helyettes	1
	óvodapedagógus	1
	gyógypedagógiai asszisztens	1

Óvodapedagógus száma		3 fő
Ebből	szakvizsgázott	2 fő
	ebből:	
	közoktatásvezetői szakvizsga	1 fő
	fejlesztő pedagógus, német nemzetiségi pedagógus	1 fő
	óvodapedagógus	1 fő
	gyógypedagógiai asszisztens	1 fő

8 Az óvodai élet megszervezésének elvei

Személyi feltételeink jók. Az óvoda nyitvatartásának egésze alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel. Csoportonként két óvodapedagógussal és egy dajkával dolgozunk.

Munkánkat élelmezésvezető segíti, aki az étkeztetéssel kapcsolatos teendőket ellátja.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Az óvodapedagógusok lényeges személyiségjegye a nyitottság, empátiakészség, érdeklődés a közvetlen és tágabb környezet iránt. Személyiségükön keresztül valósul meg az elképzelt, megfogalmazott pedagógiai program, ezért továbbképzési törekvéseikben a lehetőségekhez mérten támogatást kapnak. Ezt igazolják a különböző elvégzett tanfolyamok, továbbképzések, szakvizsgás képzések.

Az óvodapedagógus párok megegyezés alapján hetente váltanak. Követelmény velük szemben, hogy tudjanak együtt tervezni, összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Legyenek képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek, és a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia a kiváló óvodai nevelés eredményességéhez. Az óvodapedagógusok munkáját minden csoportban szakképzett dajka segíti. A kiegyensúlyozott, egymást elfogadó „hármasság” nagyon fontos, hiszen a megértő magatartás, elfogadás minta a gyermekek előtt.

Az óvodapedagógusok, dajkák szívesen részt vesznek aktuális továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken, szakmai napokon. Az intézményben a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottakkal szemben ugyanúgy elvárás a nevelés eredményessége érdekében a gyermekszeretet, a tolerancia, érzékenység, nyitottság, elfogadás, a gyermeki jogok tiszteletben tartása, a belső indíttatású gondoskodási vágy. Tudatában vannak, hogy magatartásukkal, megnyilvánulásaikkal minden helyzetben megbízható, hiteles példaképeknek kell lenniük.

Nagyon fontos az egységes pedagógiai szemlélet, az együtt gondolkodás, a kompromisszumkészség, mert így alakulhat ki a jó munkahelyi klíma, ahova szívesen jövünk dolgozni és valóban szeretetteljesen, nyugodt légkörben tudjuk fogadni a gyermekeket. Fontos az egyéni érdekek és az intézmény érdekeinek összehangolása, a jogok és kötelességek harmóniája, a viszonylagos szakmai egyensúly fenntartása, pedagógiai irányítás lényege az emberi viselkedés befolyásolása, az önismeret és az önképzés igényének felszínre tartása, kielégítése.

A dolgozókkal szemben támasztott elvárásainkat a „Nevelési alapelveink” című fejezetben részleteztük.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztését speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit figyelembe véve intézményünkben a fejlesztést az óvodapedagógusok kompetenciáján túl, a Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei segítik, valamint a szakértői véleményt kiadó intézmény javaslatai alapján megjelölt szakirányú végzettséggel rendelkező szakember segíti (logopédus, gyógypedagógus).

Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez.

Az óvodapedagógusok minden támogatást megkapnak az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken való részvételhez.

Az intézményben szakmai munkaközösség alacsony pedagóguslétszám miatt nem működik. A szakmai munkaközösség segítő feladatát rendszeres (heti) megbeszélésekkel pótoljuk.

9 Az óvoda tárgyi feltételei

A helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezünk.

Az intézményben a pedagógusok rendelkezésére állnak azok a szakmai anyagok, amelyek a tervezett tevékenységekhez szükségesek.

Az óvoda bővítése 2018-2019; teljes felújítása 2019-2021 években történt meg. Az épület komfortfokozata jó, amelyekben egészséges, esztétikus életkörnyezetet biztosítunk a gyerekeknek, szülőknek és dolgozóknak egyaránt.

Udvaraink (óvoda és bölcsőde) gondozottak, az ott található eszközök biztonságosak, sokféle mozgásos és szerepjátékra adnak lehetőséget.

Csoportszobáink berendezése illeszkedik programunkhoz, az alapvető tárgyi eszközöket és játékokat a program végén található eszközjegyzékből válogattuk.

10 A csoportok alakítása

Óvodánkban két, vegyes életkorú csoportban neveljük a gyermekeket.

Csoportonként felvehető gyermeklétszám Alapító Okiratban meghatározottak szerint: 30 -30 gyermek.

A csoportok kialakítását a főigazgató határozza meg, figyelembe véve a felvett gyermekek életkorát, a gyermekközösségek szociális háttérét, a szülők igényeit, az óvodapedagógusok és bölcsődei nevelők véleményét.

11 A program idő és szervezeti kerete

Évszakokra bontott kerettervünk van, amelyből tetszőleges időt fordítunk egy-egy gazdag tartalmú játék kivitelezésére, a mesék elmondására.

Az óvodapedagógus által irányított, szervezett egyéni, páros, csoportos tevékenység mellett, a gyerekek által kezdeti játék, a rendszeresen elhangzó mese adja mindennapjaink ritmusát.

Két állandó óvodapedagógus és egy gyermekszerető, csendes, szorgalmas dajka dolgozik együtt. Napirendünk nem kis szeletekre bontott, van idő mindenre, csak a gondozással kapcsolatos teendők szakítják meg, ezáltal biztosítva a játék folyamatosságát. A napirend kiszámíthatósága a gyerekek számára biztonságot ad. Nevelési feladatnak tekintjük a játék mellett a gondozás folyamatát is.

A csoportszervezés módja: vegyes életkorú csoportok.

Célunk a gyermekek én-érzetének erősítése, testi-lelki egészségük megóvása, erősítése; érzelmi, társas, értelmi intelligenciájuk fejlesztése.

Az óvodapedagógus módszertani szabadság messzemenő figyelembevételére építünk.

Játék: a gyermekek spontán játékát kísérő támogató biztató, elfogadó nevelői magatartás, az óvodapedagógus kínálata egy-egy tevékenységformán belül.

A játéktevékenységet kettéválasztjuk - a gyermekek által szabadon kezdeti és folytatott **spontán** játék, mint alap; melyet az óvodapedagógus mellé álló- elfogadó attitűddel támogat.

Az **óvodapedagógus által indított játék**, amely kínálatot jelent, amelybe bármikor bármennyi időre bekapcsolódhatnak a gyerekek,

Egy napra egyféle tevékenységet hoz az óvodapedagógus. Vizuális élménynyújtás- természet világa, ének-zene, (az öt tevékenységforma közül egy) a játék keretén belül.

11.1 Napirend:

6.30 - 11.30	Gyermekek fogadása Játék, tevékenység a csoportszobában, a szabadban <i>Tevékenységek:</i> verselés, mesélés, éneke, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mozgás, külső világ tevékeny megismerése kb 9.30-9.50 Mese 8.00-8.25 között folyamatos tízórai Heti egy/két alkalommal irányított, mozgásos óra 9.50- készülődés az udvarra (mosdó, öltözés) kb.10.00.-11.35-ig játék, mozgás a szabadban
11.35 -11.50	Készülődés az ebédhez, terítés.
11.50-12.20	Ebéd
12.20-12.45	Készülődés a pihenéshez, fogmosás, mese, pihenés, alvás
14.45-15.30	Folyamatos felkelés, uzsonna
15.30-16.30	Szabad játék, lehetőség szerint a szabadban.

11.2 Hetirend

Óvodánk heti rendje csoportonként változó.

Tevékenységünk területei:

- ❖ Testi nevelés (mozgás, edzés, ügyességi versenyek)
- ❖ Éneklés, zenehallgatás, néptánc
- ❖ Mesélés mondókázás, versmondás
- ❖ Kézimunka: festés, rajzolás, formázás, barkácsolás
- ❖ Környezetünk-életterünk megismerése, természet és emberek világa, forma, tér idő, mennyiségek, viszonyok; közlekedés; élményszerző kirándulások.

Az óvodapedagógus aszerint, hogy éppen mi a játék témája és mekkora a játszó gyerekek létszáma, megkeresi a legalkalmasabb tevékenységi formát és megteremti annak feltételeit.

Nagy időegységekben gondolkodunk. Amit elkezdünk ráérősen, és élvezettel játszunk végig és mindig be is fejezzük.

Az évszakok lehetőségeit kihasználjuk, az ünnepekre hosszasan készülődünk.

A nagycsoportos gyermekek havonta egyszer intézményen kívül erdei foglalkozáson vehetnek részt.

A szülők igénye alapján lehetőség van hittan, angol, valamint Bozsik ovi-foci foglalkozáson, úszásoktatáson való részvételre is.

12 A tervezés és munkánk folyamatos ellenőrzése, értékelése

A tervezés az óvodapedagógus részéről a tudatos felkészülést, odafigyelést jelenti. Ismereteink bővítésével, felidézésével hangolódhatunk legjobban a gyerekekkel való egész napos együttlétre.

Tág képzeletköröket, szimbolikus játékkínálatot tervezünk, melynek többféle elágazási irányát is végig gondoljuk.

Végig vezetjük a játék műveltségi anyaggal való gazdagításának lehetőségeit, az időszakok jeles napokhoz fűződő hagyományait. Tervezésünk ritmusát az évszakok változása, jeles napok figyelembevételével adja. Tervünket az évek során általunk összegyűjtött ötletek alapján, csoportonként alkotjuk meg.

Az OVPED rendszerben megtervezzük a játék és tevékenységtéma vázát projekttervekben az ehhez kapcsolódó nevelési és szervezési feladatokat, kidolgozzuk a műveltségtartalmak lehetőségeit. Reflexióban értékeljük a történeteket, tapasztalatainkat. A gyermekek fejlődésére vonatkozó megfigyeléseinket évente kétszer lejegyezzük, erről a szülőket egyéni fogadóóra formájában tájékoztatjuk.

Munkánk minőségét elsősorban az önellenőrzés és önértékelés eszközeivel állapítjuk meg, de fontos visszajelzés számunkra a hospitáló kollégák és vezető visszajelzései is. A gondozottság, a derűs lelkiállapot, a gyerekek fantáziadús játéka, a jókedvvel végzett rajzolás, festés, a figyelmes mesehallgatás, a különböző életkorú gyerekek társas kapcsolatainak rendezettsége, találékonyságuk, beszédük mutatják munkánk eredményességét.

Testületünk döntése alapján programunkban megfogalmazott célkitűzéseinket folyamatosan ellenőrizzük, melyből minden évben kiemelünk egy-egy nevelési feladatot. Azt vizsgáljuk meg, hogy az általunk megfogalmazott célok összhangban vannak-e napi munkánkkal.

A nevelési feladatokon kívül egy-egy tevékenységformát is értékelünk (játék, mese, mozgás, vizuális tevékenység, ének, környezet), elméleti és gyakorlati oldalról is megvizsgáljuk az adott területet.

Legfontosabb módszereink a megfigyelés, beszélgetés, látogatás, írásos munka, kérdőívek kitöltése. A folyamatos ellenőrző-értékelő munka eredménye, hogy feltárjuk hiányosságainkat és közösen döntünk a javításról.

Nagyon fontosak értekezleteink, ahol kicseréljük gondolatainkat, megbeszéljük problémáinkat, felvetjük újító ötleteinket. A gyerekek viselkedésén, életkorukhoz illő tudásán keresztül a szülők is képet kapnak munkánkról.

13 Az óvoda kapcsolatrendszere

Alapvető elvünk, hogy minden olyan személlyel és intézménnyel élő kapcsolatot alakítunk és tartunk fenn, akik nevelő munkánk hatékonyságát növelni tudják. Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során, óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

13.1 Az óvoda és a család kapcsolata

A gyermekek nevelése a család joga és kötelessége, az óvodának ebben kiegészítő szerepe van. Tudomásul vesszük, hogy a gyermek a szülőké, elsősorban az ő öröme és felelőssége.

Részt vállalunk azonban a gyermekek gondozásában, nevelésében. Az eredményes munkához szükség van arra, hogy a családok szokásait, kultúráját megismerjük, hogy a gyerekeket és szüleiket ehhez alkalmazkodva tudjuk segíteni. Keressük a családokkal az együttműködés különböző formáit.

Lehetőséget adunk a leendő óvodásoknak és szüleiknek arra, hogy óvodánkat már óvodába kerülés előtt megismerjék, így bepillanthatnak az óvoda mindennapjaiba. Ennek eredményként az intézménybe kerüléskor ismerős lesz számukra a környezet, oldódnak félelmeik.

Óvodánk nyitott a szülők felé, ösztönözzük őket, hogy megismerjék a csoportok munkáját. Nyílt napot szervezünk a szülőknek.

A szülőket folyamatosan, szükség esetén akár naponta tájékoztatjuk a gyermekeket érintő apró és fontos eseményekről, sikerekről, gondokról, évente két alkalommal pedig részletes és hiteles tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről. Kommunikációnk során a kölcsönösség elvét alkalmazzuk.

Szülői értekezletek javasolt száma évszakonként egy-egy, ahol konkrét beszélgetések folynak a három hónap munkájáról, fontosabb nevelési témákról, a gyerekek fejlődéséről.

Biztosítjuk, hogy a gyerekek kortársaik között, szükségleteikhez igazított környezetben, egy tágabb világban töltsék napjaikat, és olyan dolgokat tehessenek, lássanak, halljanak, amire otthon nincs lehetőségük.

Véleményünk szerint a jó óvoda hasonlít a jól szervezett családi élethez, ahol a gyerekek anyai bánásmódra, testvéri kapcsolatokra hasonlító légkörre számíthatnak.

Az eredményes munkához szükség van a szülők támogatására, segítségére. Fontosnak tartjuk, hogy ismerjék nevelési felfogásunkat, programunk célját, alapelveit.

Felelősséget vállalunk arra, hogy a gyermekeket gondozzuk, szeretjük, képességeihez mértén megtanítjuk őket mind arra, amit egy ilyen korú, gondosan nevelt kisgyerekek tudni illik. Az odavezető út, a módszerek, a szervezeti formák megválasztása azonban az óvodapedagógus dolga. Módszertani tudásának, szabadságának körébe tartozik.

A megvalósításhoz számítunk a szülők és nagyszülők aktív közreműködésére, segítségére pl. ünnepi előkészületeknél, kirándulásoknál, játék javítás és készítés során.

Együttműködő kapcsolatot ápolunk a Szülői Szervezettel. Az együttműködés főként közös programok szervezése, gyermekprogramok szervezésében való segédkezés, kétirányú kommunikáció segítségével terjed ki.

13.2 Az óvoda és az iskola kapcsolata

Minden lehetőséget megragadunk arra, hogy az iskola, és ezen belül főképp az alsótagozatos nevelők ismerjék meg és fogadják el programunkat. A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez.

Az óvoda-iskola átmenet minden kisgyermek számára nehéz időszak. Arra törekszünk, hogy sok közös programmal az iskolába lépést könnyebbé, zökkenőmentesebbé tegyük. Próbálunk a tanítónőkkel olyan kapcsolatot kialakítani, hogy egymás tapasztalataira támaszkodva segítsük egymás munkáját a gyermekek érdekében.

Lehetővé tesszük, hogy a leendő elsős tanítónők már az óvodában megismerkedhessenek nagycsoportosainkkal.

Az iskola is biztosít az óvodások számára ismerkedési lehetőségeket, betekínhetnek egy-egy tanóra munkájába, kézműves „iskolaelőkészítő” foglalkozáson is részt vehetnek iskolai környezetben. Abban bízunk, hogy a rendszeres találkozások révén személyes kapcsolat alakul ki a gyerekek és a tanítónők között.

Nyílt nap keretében az óvodapedagógusok meglátogatják az első osztályban volt óvodásainkat, hogy megfigyeljük iskolai beilleszkedésüket, közös értekezleten konzultálunk a bemeneti tesztek eredményéről, a sikeres, vagy éppen problémás esetek okairól. Kölcsönösen tájékoztatja egymást a két intézmény a programjairól, a beiskolázás adatairól, a közös találkozási pontok bekerülnek az éves munkatervbe.

Az óvoda és bölcsőde kapcsolata

A bölcsőde intézményünk szerves része. Az itt dolgozó kisgyermekgondozók szakirányú végzettséggel rendelkeznek.

Az óvodában és bölcsődében dolgozó nevelők folyamatosan együttműködnek annak érdekében, hogy az ide járó gyerekek zökkenőmentesen átszokjanak az óvodába.

Közös programokat szervezünk számukra az óvodásokkal és gyakori látogatással, fokozatosan ismertetjük meg őket leendő társaikkal, környezetükkel.

13.3 Kapcsolattartás az egyéni bánásmódot igénylő gyerekek esetében a segítő intézményekkel

13.3.1 Az óvoda és a Pedagógiai Szakszolgálat kapcsolata

Speciális fejlesztést igénylő gyermekek érdekében folyamatos az együttműködés. A gyermekek anamnézis feltárásában jelentős szerepet töltenek be, hiszen a korai fejlesztésben részesülő gyermekekről korrekt tájékoztatást kapunk. A tanácsadó által szervezett szakmai napokon, továbbképzéseken való részvételen segítjük kölcsönösen egymás nevelőmunkáját.

Az integráció, mint pedagógiai feladat hatékony teljesítése a szakszolgálat szakembereinek segítségével valósul meg intézményeinkben. Az egyéni fejlesztéseken túl a prevenciós feladatok ellátásában is nagy szerepet vállalnak – gyógytestnevelés, logopédiai ellátás, egyéni fejlesztés, óvodapszichológiai ellátás, nevelési tanácsadás, tehetséggondozási munka támogatása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekeket Alapító Okiratunkban meghatározottak szerint, integráltan neveljük.

Minden egyes gyermek fejlődését fegyelemmel kísérjük. Nagyfokú elmaradás esetén a Pedagógiai Szakszolgálattól vizsgálatot kérünk. A szakvéleményben előírt fejlesztési területekhez a meghatározott időkeretnek megfelelően gyógypedagógus és logopédus segítségét vesszük igénybe. A szakemberekkel folyamatos kapcsolatban állunk, munkájukat szakmai tudásunkhoz mérten kiegészítjük.

Ők végzik a három, illetve öt évet betöltött gyermekek logopédiai szűrését és az öt éves gyermekek pedagógiai vizsgálatait.

Az SNI-s gyermekek előírt fejlesztési óráit óraadó logopédus és gyógypedagógus teljesíti.

13.3.2 Az óvoda és a Gyermekjóléti Szolgálat kapcsolata

Fontosnak tartjuk, hogy minden, a Gyermekjóléti Szolgálat látókörébe kerülő kisgyerek minél előbb intézményi nevelésben részesüljön és kiemelt gondoskodást, figyelmet kapjon, hogy ezáltal csökkentsük a neveltetésükből adódó hátrányukat. Figyelünk a Gyermekjóléti Szolgálat jelzéseire, szükség esetén segítségüket kérjük.

13.4 Közművelődési intézmények

Monostorapáti Kultúrház és Könyvtárral és színházlátogatáson, valamint gyermekeink életkori sajátosságaihoz és életkorához alkalmazkodó gyermekrendezvényeken túl kihasználunk minden lehetőségeket a nevelési év elején előre megtervezett koncepció alapján.

13.5 Az egészségügyi intézményekkel folyamatos kapcsolattartás, szűrések, vizsgálatok.

Védőnővel munkatervben meghatározott feladatok elvégzése.

13.6 Egyház

Figyelembe vesszük a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló rendelkezést, amely óvodánkban lehetőséget biztosít hittan igénybevételére. Évente történik felmérés a szülői igényekről, és ennek alapján biztosítjuk a hitoktató számára a helyet.

14 A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek fejlődésének segítése

14.1 Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Nevelőtestületünk vállalja a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozását, fejlesztését. Ezt a munkát a többi kisgyermekkel együtt, integráltan valósítjuk meg. A feladat vállalásánál nagymértékben motivált bennünket az, hogy szeretnénk az iskolába való beilleszkedésüket zökkenőmentessé tenni, és minél jobban alkalmassá tenni őket az iskolai feladatok elvégzésére.

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, oktatása keretében, a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 121.§.29. pontja szerint az alábbi gyerekek óvodai nevelése, oktatása valósítható meg az intézményben, akik a Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottság véleménye alapján:

egyéb pszichés fejlődési zavar - kevert specifikus fejlődési zavar nehézséggel küzdenek.

A beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek problémáinak feltárása és segítése.

Integráló óvodaként a következő célokat tűztük ki:

- ❖ Fejlesztjük az alkalmazkodó készséget, akaratot, önállóságra törekvést, érzelmi életet és együttműködést
- ❖ Biztosítjuk a szükséges környezetet, tárgyi feltételeket és segédeszközöket
- ❖ A napirend, napi játék, tevékenységek során a gyermek számára csak annyi segítséget biztosítunk, ami a további önálló cselekvéshez szükséges
- ❖ Elvárásainkat a sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésének üteméhez igazítjuk
- ❖ Fejlesztésüket a számukra megfelelő területeken valósítjuk meg.
- ❖ Ezáltal javul a gyermekek életminősége, társadalmi beilleszkedése.
- ❖ Csökkennek a sajátos helyzetből adódó hátrányok, természetessé válik a gyermekek közötti különbségek elfogadása.
- ❖ Harmonikus, nyugodt óvodai környezetünkben biztosított a gyerekek integrált nevelése, esélyegyenlősége.

14.2 Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek

A szociálisan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztését megkülönböztetett figyelemmel kísérfjűk.

Tapasztalataink alapján a hátrányos helyzet leggyakoribb okai a rossz lakáskörfűlmények, az alacsony iskolázottság, az anyagi nehézségek.

A gyermekek fejlődésében az óvodapedagógus személye, a problémák iránti érzékenysége meghatározó. A vidám környezet, a jól felszerelt csoportszobák, érdekes játékeszközök tevékenységre ösztönzik a gyerekeket. Az óvodapedagógus segítségével ismereteket szereznek, tapasztalatokat gyűjtenek szűkebb és tágabb környezetfűkről.

Vegyes életkorú csoportjainkban adott a lehetőség, hogy többféle kapcsolat alakuljon ki a gyerekek között, viselkedésmintákat tanulhatnak egymástól.

Folyamatosan figyeljűk fejlődésűket, egyénre szabott segítséget kapnak tőlűnk. Amennyiben a gyermekek fejlődése a kívánttól elmarad, külső szakember segítséget kérjűk.

14.3 Kiemelten tehetséges gyerekek

Óvodánk fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetség-ígéretes gyerekek felismerése, gondozása. A családokkal együttműködve élűnk az óvodánk adta lehetőségekkel.

Ezek az alkalmak kiváló lehetőséget nyűjtanak a differenciálásra, a kiemelten tehetséges gyerekek egyéni fejlesztésére. Az óvodapedagógusok továbbképzések keretében bővítik ezirányű ismereteiket.

15 Az óvodai élet tevékenységi formái

15.1 Játék

Cél: A gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése szabadon választott, változatos játéktevékenységeken keresztül

A gyermek legfontosabb, legfőbb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. A gyermek olyan önkéntes, szabadon választott tevékenysége természetes gyermeki megnyilvánulás melyet az önkéntesség, spontaneitás, az örömelemény, az aktivitás és a variabilitás jellemez.

Nevelési programunk megvalósítása azonos gondolkodást kíván a játékról, a játék feltételrendszeréről, az óvónő szerepéről a játék folyamatában.

A játék gyerekeink *életmódja*, viselkedésformája, amelyet önként, örömmel végeznek egy sajátos világban. Végtelenül sokrétű és komplex tevékenység, alkalmas arra, hogy gazdagítsa a gyerekek személyiségét, hosszútávra biztosítsa harmonikus fejlődésüket.

A *fejlődés* részben belső érés következményeként jön létre, részben külső feltételek segítik. Külső feltételek a külvilág tárgyi ingerei, melyet a gyerekek kutató-manipuláló tevékenységekkel ismernek meg, valamint az emberi-gyermeki környezet is, hisz a játék valójában kapcsolatfelvétel és fenntartás.

Azonosulunk az „óvodai nevelés játékkal, mesével” c. program szerzőinek gondolatával, miszerint mindenféle fejlesztés, korrekció csak az életkorra jellemző fő tevékenységi formában valósítható meg eredményesen, jelen esetben a játékban.

A játék napirendünk sajátosságából adódóan *folyamatos*. A gyerekek a reggel elkezdett témát délután is, akár több napon és héten keresztül is játszhatják. Addig folytatódik a tevékenység, amíg a gyerekek számára érdekes, élményt és örömet nyújt.

A folyamatos játékot csak a napirend szerinti játékszünetek (étkezés, pihenés) szakítják meg.

Kétféle játék zajlik párhuzamosan és folyamatosan, egymásba kapcsolódva és szétválva a nap folyamán. Az egyik a gyerekek által szabadon kezdett **spontán játék** melynek kiteljesedését biztosítja az óvodapedagógus segítő, a tartalmat érdekesebbé tevő, szimbólumokat létrehozó játékviselkedése.

A másik az **óvodapedagógus által indított játék**, mely kínálatot jelent, mintát, ötletet ad. Ez a játék ad keretet, lehetőséget a különböző tevékenységformáknak. Az óvodapedagógus a témához kapcsolódó vers, mese, ének-körjáték-zenei anyag, rajzolás-festés-mintázás-kézimunka-barkácsolás; természeti-környezeti -mennyiségi-formai elemek -néphagyományok ismeretanyagból mintegy tevékenységcsoportot kapcsolja.

A kínálatba a gyerekek bármikor, bármennyi időre bekapcsolódhatnak. Érdeklődésüknek megfelelően irányítói is lehetnek.

A játék egyik színtere a csoportszoba, melyet együtt a gyerekekkel „kuckósan” rendezünk be, ügyelve arra, hogy a különböző játszócsoportok ne zavarják egymást.

A játék további helye az udvar. Az udvar alkalmas a mindennapi játékok mellett körjátékok, küzdő játékok játszására. Sok esetben a csoportszobában megkezdett tevékenységek az udvaron folytathatók.

A mai **játékeszközök** kínálata óriási, de nagyon sok nem felel meg a játék funkciójának. A játékszerek megválogatásában, a csoportszobák ízléses kialakításában tükröződik az óvodapedagógusi igényesség.

Fontosnak tartjuk, hogy a játékok esztétikusak legyenek, lehetőleg természetes anyagból készüljenek, igazodjanak a gyerekek életkorához, segítsék elő sokoldalú fejlődésüket, fantáziálásra, gondolkodásra serkentsenek.

Kész játékok vásárlásánál előnyben részesítjük azokat, amelyek ugyanolyanok, mint a felnőttek eszközei, csak kicsi méretűek. Ilyenek pl. konyhai edények, babaruhák, konyhabútor, seprű, vödör, kis asztal, székek, stb.

A vásárolt játékeszközöket kiegészítjük a játék jellegének megfelelően a magunk, illetve a gyerekekkel közösen készített játékokkal.

Játékeszközök lehetnek még a környezetünkben fellelhető dolgok: pl. kavicsok, ágak, termések, botok, tollak, melyek a játék folyamatában sokféleképpen felhasználhatók.

Kiegészítő kellékek az esztétikus textíliák, színes selymek, a valóságos életből származó anyagok és eszközök (kalapok, táskák, edények, stb.).

Célunk, hogy hosszú játékidő biztosításával, izléses, tevékenységre ösztönző játékszerekkel, segítsük a gyerekeket, hogy játékuk teljes gazdagságában kibontakozzon, miközben az óvónő a gyermekvilág számára befogadható műveltségi tartalommal, gazdag tevékenységi formák megismertetésével tartalmat közvetítsen.

Az óvodáskor igazi játéka a **szimbolikus játékok**, melyek során a gyerekek élményeiket, emlékképeiket, érzéseiket képzeletük segítségével hívják életre.

A mindennapi élet tárgyait, jelenségeit, személyeit helyettesítik más, általuk kitalált dolgokkal, jelképesen formálják meg őket.

Kellő tapasztalattal közeledve információkat kaphatunk a gyerekek ismereteiről, lelkiállapotukról, problémáikról, önállóságuk fokáról, a közösségben betöltött szerepükről.

Közösen átélt élmények folyamatos biztosításával, az egyéni élmények felhasználásával gazdagítjuk a játékot.

A gyerekek egyre jobban képesek lesznek szimbolikus kombinációkat alkotni, ezek segítségével teljes játékjeleneteket (folyamatokat) létrehozni.

Óvodáskorban jelen vannak az **érzékszervek funkcióit próbálgató, tapasztaló játékok** is. Gyakorlás során önmagukkal és az őket körülvevő világgal ismerkednek. A tárgyakkal különböző manipulációs cselekvéseket végeznek, műveleteket sajátítanak el. A cselekvéssel megszerzett tapasztalatok fokozatosan belső képekké alakulnak. A cselekvések és szimbolikus játékok „együtt élnek” a hétköznapi életben, hol az egyik, hol a másik kerül túlsúlyba.

Szabályokhoz kötött játékok is előkerülnek, de a gyerekek labilis szabálytudata miatt szükség van a felnőtt segítségére, jelenlétére. Pl. társasjátékok, logikai játékok, kártyák használatánál.

A szabályok hézagos ismerete sokszor arra készteti a gyerekeket, hogy leegyszerűsített, általuk kitalált szabályokkal játsszanak.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény elindítója a **dramatizálásnak és bábozásnak**. Mindkét tevékenységnek nagy szerepe van a gyermeki személyiség fejlődésében, lehetőséget nyújt az önmegvalósításra, de jól szervezett közös tevékenységet is feltételeznek.

Programunkban többször hangsúlyoztuk a játék fontosságát a nevelés folyamatában. Lényeges számunkra, hogy megfogalmazzuk: hogyan közelítsünk a gyerekek játékához, és milyen feladataink vannak a játszó gyerekekkel kapcsolatosan?

Úgy gondoljuk, hogy gyermekeink nevelése során megengedő és modellnyújtó magatartást kell tanúsítanunk. Elengedhetetlen, hogy rendelkezünk a „játékból olvasni tudás” képességével, ami minden óvodapedagógus részéről megfelelő empátiát és intelligenciát feltételez.

A felnőtt beavatkozására csak mintaadás, megoldási lehetőségek felállítása, választhatóság, valamint a testi épség megőrzése szempontjából van szükség.

A csoport játékszintje az óvodapedagógus játékhoz való viszonyulását híven tükrözi.

Az együttes játékban az óvodapedagógus „mintája” a gyerekeket utánzásra készíti. Az utánzás mellett a szabályok segítik őket az eligazodásban. A szabályok a játékeszközökkel való bánásmódban, magában a játékban, a szokásrend alakításában is megjelennek. A játékszabadság nélkülözhetetlen elemei a szabályok, szokássá válásukkal megteremtik a játéktevékenység nyugalmát a teremben és az udvaron.

Biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a gyermek nemétől függetlenül kipróbáljon minden szerepet. A játékeszközök kínálásával megadjuk a választás lehetőségét, de ugyanakkor erősítjük bennük a családi mintát. Előítéletek kibontakozását az óvodai élet minden területén megakadályozzuk.

A játék személyiségfejlesztő hatását a következőkben foglaljuk össze:

- ❖ A játékban a gyerek teljes személyisége fejlődik.
- ❖ Az érzékszervek működése pontosabbá válik.
- ❖ Fejlődik az észlelés, a megfigyelő-képesség, az önkéntes és szándékos figyelem, az emlékezet és felidézés, a képzelet működése és a gondolkodás.
- ❖ A szituációk létrehozása megmozgatja a gyerek alkotó képzeletét, fantáziáját. Fejlődik szellemi aktivitása, beszédképessége, problémaérzékenysége, helyzetfelismerő képessége.
- ❖ Fejlődik mozgáskészsége. Újfajta mozgásokat tanul, melyeket a szabadban és teremben egyaránt gyakorol. Alakul térérzékelése, fejlődik nagymozgása és a szenzomotoros kézügyessége.
- ❖ Felismeri és elfogadja az erkölcsi szokásokat. Formálódik erkölcsi ítéletalkotása, alakul illemtudó viselkedése, udvariassága.
- ❖ Az átélt játéköröme, sikerélmények vagy kudarcok erős érzelmeket váltanak ki. A gyerek tanulja érzelmeinek kezelését. Feszültség-levezető hatása a gyerekeket oldottá teszi.
- ❖ A játék felerősíti a szocializálódás folyamatát. A játékban a gyermek felfedezi a másikat, és más képet alakít ki önmagáról is. A közös játék öröme, az élmény együttes megtapasztalása alakítja a társakhoz való viszonyát. Megjelenik az együttérzés,

kibékülés, vigasztalás, kivárás érzése. Kommunikációs kapcsolatteremtő készsége fejlődik.

- ❖ A játékkörnyezet derűs harmóniája, biztonságot adó légköre, ösztönzi a gyereket a játékrend betartására. Mindezek hatására alakul a fegyelem, ami nem csupán játékfegyelem.
- ❖ A gyermek egyre nagyobb önállóságra tesz szert szűkebb és tágabb környezetében.

Tapasztalataink szerint óvodáskor végére a gyermekek

- ❖ játékuik gazdag, színes, elmélyült,
- ❖ képesek kitartóan, több napon át egy játéktémában együttesen részt venni,
- ❖ képesek bonyolult tartalmú, változatos karakterű szerepeket kitalálni, megformálni, elosztani, elcserélni,
- ❖ ismert meséket dramatizálnak, báboznak,
- ❖ önállóan kezdeményeznek szabályjátékokat, a szabályokat elfogadják, betartják és betartatják,
- ❖ képesek bonyolult építmények létrehozására, kreatívak
- ❖ játékuikhoz szívesen készítenek és alkalmaznak kiegészítő eszközöket, előnyben részesítve a természet kincseit,
- ❖ kommunikatív megnyilvánulásuk gazdag, kulturált és érthető,
- ❖ társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok,
- ❖ a tevékenységek közben egymásra figyelnek, a játékeszközökre és az alkotásokra is vigyáznak,
- ❖ játékuikban megjelenik az érzelmi megnyilvánulás
- ❖ játék közben természetes beszédmodorban, egymást meghallgatva beszélnek
- ❖ élményeiket, tapasztalataikat a játékba ágyazva megélik.

15.2 Verselés, mesélés

A **mese és vers**, éppúgy, mint a játék az óvodáskorú gyerekek természetes igénye, olyan közlésforma, amire figyelni tudnak. Ezért a játék mellett óvodai nevelésünk nélkülözhetetlen eszközének tekintjük.

A népmesék, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A **népmese és vers:** szerves része az óvodai életet átfogó anyanyelvi nevelésnek, beszéd – tanulás – tanítás – szórakoztatás is egyben. Segítője a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének. Mesehallgatáskor a kisgyermek a felnőtt beszéde nyomán képzelődik, belső energiáit megmozgatja, belül képeket készít, így a mese cselekményeit életre kelti.

A népmese éppúgy, mint a játék, örömforrás és társas élmény. Azért szeretik, értik, élvezik a gyerekek, mert a mesei motívumok megfelelnek gondolkodásuknak, érzelmeiknek, vágyaiknak. Pl. az átváltozás motívuma, „minden, minden lehet”, az ellentétek kedvelése: törpe – óriás, gonosz – jószívű.

A többszöri **ismétlés** feszültséget old, biztonságot ad, a mesehős a veszélyből mindig megmenekül, a mesében teljesülnek a gyermekek vágyai. A mese alkalmas rejtett közlésekre, olyan emberi problémákat vet fel, amit megértenek a gyerekek, így megoldási példákat is kapnak. Megtanítja őket küzdésre, kitartásra, az emberi együttélés törvényeire, erkölcsi szokásokra. Pl. a vándorlót be kell fogadni, az éhezőt meg kell vendégelni, az adott szót meg kell tartani, a gyengét, a kicsit megvédeni, a hazugnak mindig büntetés jár.

A mesében a természet (Nap, Hold, fa, virág) emberarcú, az állatok emberlelkűek, segítenek, útbaigazítanak.

Mindezt a tartalmat és hatást a **fejből mondott** népmesék közvetítik. Úgy gondoljuk, hogy mesterségbeli tudásunkhoz hozzátartozik a jó mese kiválasztása, értő és érző elmondása.

A gyerekeknek magunk is találunk ki mesét, de mondunk mondókát és állatmesét, irodalmi meséket, csodás elemekkel átszőtt tündérmeséket is. A mesélés a **csend szigete**, a hozzákészülés szertartásai, naponta ismétlődő mozzanatai napirendünknek. Gyerekeink várják és szeretik a mesemondást, figyelmesen hallgatják végig. Naponta kétszer hallgatnak mesét, a délelőtti dolgozó óvodapedagógus meséje a hosszú játékidő utáni elcsendesedéskor, a délutáni dolgozó óvodapedagógus meséje elalvás előtt hallgatható.

Szükségesnek tartjuk, hogy a csoportokban dolgozó két óvodapedagógusnak saját „mesekészlete” legyen, ne ismételjék egymást. Ez azért fontos, mert a gyerekek várják az

ismerős részleteket, helyszíneket, a mesei szereplők szólásmondásait, gesztusait. Hetente egy, esetleg két új mesét mondunk, így lehetőség van többszöri ismételésre.

A **vers**, a **mondóka** ritmikus hangzása miatt vonzó a gyerekek számára. Az életkorukhoz illő verseket, verses játékszövegeket gyorsan megtanulják. Ilyenek a kipróbált népi mondókák, gyermekjátékok, melyek tartalmaznak énekes, verses szövegeket, a felnőttek kedveskedéseit, a gyerekek egyszemélyes és társas mondókáit a hozzátartozó játékos mozdulatokkal együtt. Maguk is találhatnak ki hasonló ritmusos szövegeket, meserészleteket, melyeket játékuk során, rajzolás közben szívesen mondogatnak saját szórakoztatásukra.

Úgy gondoljuk, hogy a jól felkészült óvodapedagógusnak egy-egy évszakhoz kapcsolható verset, mondókát, játékot kell fejben tartani és a gyerekek érdeklődésének, pillanatnyi állapotának, kívánságának legjobban megfelelőt az adott helyzetben elmondani.

Sok örömet szerzünk, és együttes élményt biztosítunk főleg a beszoktatás idején az ölbeli játékokkal (tapsoltatókkal, lovagoltatókkal, csiklandozókkal, altatókkal), később az állatokhoz, természeti eseményekhez (Naphoz, szélhez, esőhöz) szóló egyszemélyes mondókákkal, játszóversekkel, kiszámolókkal.

A versnek egy részét szánjuk megtanulásra, a többit vershallgatásra, a gyerekek szórakoztatására. Ezek témái a természet, a játék, a játékszerek, a napszakok, vagy a családdal, állatokkal kapcsolatos emlékek, érzelmek.

Tapasztaljuk, hogy az általunk elkezdett vershez a gyerekek szívesen kapcsolódnak, felfigyelnek rá, játék és egyéb tevékenység közben maguk is mondogatják. Szinte rájuk ragad egy-egy sor vagy fordulat, főleg akkor, ha versmondásra a mindennapi érintkezés, a játék során természetes módon kerítünk sort.

A mesélés, verselés személyiségformáló hatása:

Az óvodapedagógusi beszédminta alapján a gyerekek kiejtése csiszolódik, szókészletük gyarapszik, anyanyelvük tökéletesedik.

A népmesék, mondókák hallgatása, mondogatása közben erősödik az egymás iránti figyelem, az összetartozás érzése.

Az irodalmi élmény érzelmeket vált ki a gyerekekben. Átélnék pozitív érzelmeket (öröm, boldogság, csodálkozás, derű), de negatív érzelmeket is (igazságtalanság, szomorúság, bánat).

A mesék, versek ismételése, a dramatikus játékok, bábozás során lehetőség adódik az irodalmi élmények újraélésére.

A népi mondókák ritmikussága segíti belső feszültségüket levezetni, mozgásukat összerendezettebbé alakítani.

A népmesék cselekménye fejleszti erkölcsi érzékük, ítélőképességük kialakulását.

Folyamatos, életkoruknak megfelelő irodalmi élmények biztosításával megalapozzuk gyerekeink beszélővé, olvasóvá válását.

Az óvodáskor végére

- ❖ igénylik, szívesen mondják a mondókákat, verseket, meséket,
- ❖ mindennapi beszédükben, mesélés, bábozás során használják a népmesékből megismert fordulatokat, kifejezéseket,
- ❖ tisztán, érthetően fogalmazzák meg gondolataikat, érzelmeiket,
- ❖ mesék hőisével azonosulnak, élményeket, érzelmeiket átéli.
- ❖ hosszú, nagy tündérmeséket, irodalmi meséket élvezettel hallgatják, elképzelik. Belső képeket készítenek, „látják” a mesét.

15.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az éneklést, a zenehallgatást, az énekes játékokat és néptáncot az óvodai mindennapok részének tekintjük. Ezek a zenei tevékenységek elindítói, vagy kísérői egy-egy játéknak, de alkalmat teremtenek közös együttlétekre, csoportos játékokra is.

Az énekes játékok sokaságával megalapozzuk a *zenei anyanyelvet*. Természetes számunkra, hogy sokat énekeljünk a gyerekeknek, és segítsük önálló kezdeményezéseiket. Az élő zene, az éneklés pozitívan hat érzelmi világukra, jókedvet, vidámságot, örömet szerez, életre szóló élményt nyújt.

A gyerekek *zenei ízlésének* formálása az óvodapedagógus kezében van, ezért nagyon fontos módszertani kulturáltsága, naprakészsége, és a dalanyag igényes válogatása.

Éneket többnyire a népi gyermekjátékdalok és egyszerű népdalok készletéből válogatunk. Figyelünk a játékszabályok áttekinthetőségére, a térformák és a mozgásanyag változatosságára.

Éneklésre, mondókázásra bármikor sor kerülhet a nap folyamán, körjátékokat a délelőtti közös együttlétkor is játszunk.

A *zenei elemeket* az óvodapedagógus kifogástalan előadásmódjából utánzással tanulják a gyerekek. Jóízű játékok közben közvetve szerzik a zenei képességeket, megismerik a *zenei alapfogalmakat*. A közös éneklés ösztönöz a tiszta hangképzésre, az egyenletességre, a tempó, a hangmagasság változásainak betartására, a zenei súlyok kiemelésére. Mindez tőlünk igényel tudatos munkát, nem a gyerekeknek jelent külön feladatot.

Élő játék természetes velejárójaként érzékelhetjük az egyenletes lüktetést, a ritmust, a halk-hangos, gyors-lassú különbségét. Lehetőséget biztosítunk gyermekkézbe való hangszerek használatára, különböző hangszínek megfigyelésére. Egy-egy játék feldolgozásánál (pl. Lakodalmas, Vásáros, Bábszínház, stb.) játékeszközként szerepelnek.

Zenehallgatásként az óvodapedagógusok éneke, furulya-játéka kerül előtérbe, ezen kívül hallgatunk jó minőségű klasszikus és népzenei, valamint megzenésített verseket. Válogatunk a kisebbségi kultúra zenei anyagából is.

A jó zenei légkör hatására gyerekeink szívesen énekelnek, önállóan kezdenek körjátékokat, zenei önkifejezőmódjuk változatos, fejlődik mozgásuk összerendezettsége. A hangszeres játék megalapozza a zenei befogadás képességét.

Nagycsoportos korukban szeretnek egyedül és közösen énekelni, mondókázni, élvezettel játszani dalos játékokat, hallgatni zenét.

Játékukban önállóan használják a mondókákat, kiolvasókat, igényük szerint önállóan játszanak kör-és népi játékokat.

Az óvodáskor végére:

- ❖ tisztán, helyes szövegkiejtéssel adjanak elő 15-20 népi játékot, 8-10 mondókát egyedül, csoportosan
- ❖ örömmel énekeljenek, játszanak éneke játékokat
- ❖ képesek legyenek betartani az énekes játékok szabályait
- ❖ egyénileg tapsoljanak, énekeljenek vissza ritmus-vagy dallammotívumokat
- ❖ ismerjék a magasabb és mélyebb hangok közötti különbséget
- ❖ tudjanak halkán, hangosan, gyorsan, lassan énekelni
- ❖ ismerjék fel a dalt a kezdő vagy belső motívumáról
- ❖ tudják megkülönböztetni a természet, a környezet zöreje hangszíneit, egymás hangját
- ❖ tudjanak térformákat kialakítani
- ❖ ritmusképző hangszereket szívesen használják

15.4 Rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás

Az óvodában használt és ismert tevékenységformák nálunk kibővülnek a hagyományörző díszítő művészet technikáival.

A rajz, festés, kézimunka mellett jelen vannak a kismesterségeket őrző elemek is (agyagozás, szövés, fonás, gyöngyfűzés, stb.).

A népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetség bátorítására.

Az alkotáshoz, az **önkifejezés** különböző módjaihoz a gyerekeknek vizuális ingerekre, élményekre van szüksége. Nagyon fontos tehát, hogy a családban, az óvodában, a városban olyan ingerek, benyomások ériék őket, amelyek tevékenységre ösztönöznek.

A csoportszobák, az egész óvoda egyszerű, de esztétikus környezete, a tagoltság és tágasság, a természetes anyagok, ízléses tárgyak jelenléte jó irányba befolyásolja a gyerekek szép iránti érzékét.

Elérhető helyen tároljuk mind a hagyományos **ábrázolási eszközöket**, mind a gyűjtő munka során felhalmozott készleteket. Lehetőséget adunk, hogy kedvük szerint rajzoljanak, fessenek, gyurmázzanak, nyírjanak, szőjenek, fonjanak, stb.

Állandó jelenlétünk biztosítja, hogy megismerjék az anyagokkal, eszközökkel való bánásmódot, ill. technikákat.

”A végeredményt” illetően szem előtt tartjuk, nagy eltérések lehetnek a gyerekek között, tudjuk azt is, hogy számukra maga a tevékenység okoz örömet. (Éppen ezért nem akarjuk egy szintre hozni őket.)

A rajzolással, festéssel, karcolással, különböző nyomatokkal készített alkotások közben fejlődik a gyerekek képi kifejezőképessége, a színek, a formák egyéni alkalmazása, a téma szabad megválasztása segíti kreativitásuk kibontakozását.

Változatos, képlékeny anyagok (gyurma, agyag, homok, hó) alakítása, formálása során megismerkednek a gömbölyítés, sodrás, lapítás, technikáival, térbeli kompozíciókat hoznak létre.

Egy-egy játékhoz szükséges kellékek, makettek, eszközök a gyerekek ötletei alapján, kívánságuk szerint készülnek: fonalból, textilből, dobozokból, fából, gyűjtött terményekből.

Építés közben különböző építőjátékokkal, kisebb berendezési tárgyak, takarók felhasználásával, rakosgatásával tetszés szerinti alakzatokat hoznak létre, belső tereket alakítanak ki a játék folyamatának megfelelően.

Vizuális technikák gyakorlása során a gyerekek átélik az alkotás örömét, a siker újabb tevékenységre motiválja őket. Fejlődik alkotó képzeletük, ábrázoló készségük, önkifejezési módjuk.

Valamennyi alkalmazott technika segíti a kéz és ujjizületek erősödését, finomodását, legjobb felkészülés az iskolai írásbeli munkára.

A sokféle tevékenység eredményeként gyerekeink formaábrázolása változatos, színhasználatuk gazdag, a szükséges eszközöket jól használják, munkáikban tükröződik egyéniségük.

Biztonsággal mozognak az őket körülvevő térben, az alapvető térviszonyok ismerete játékaikban felismerhető, játékaik az elkészült tárgyakkal, eszközökkel folyamatosan gazdagodnak.

Óvodáskor végére

- ❖ örömforrás számukra az élményen alapuló vizuális tevékenység,
- ❖ képalkotásaikban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket, témaválasztásuk változatos,
- ❖ alkotásaikra jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása
- ❖ téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők,
- ❖ az eszközöket készségszinten kezelik, alkalmazzák,
- ❖ észreveszik környezetükben a szépet, szívesen gyönyörködnek művészeti alkotásokban,
- ❖ képesek értékítéletre az alkotásokkal kapcsolatban,
- ❖ helyesen alkalmazzák a különféle technikákat.

15.5 Mozgás

Az óvodáskorú gyerekek **mozgásigénye** óriási, a mozgás számukra a játék egyik lehetősége és örömforrás is egyben.

A **természetes mozgásformákat** (járás, futás, ugrás, szökdelés, dobás) minden nehézség nélkül végzik, ezekre építjük a különböző mozgásos játékokat, testedző tevékenységeket. PL: labdacica, fogócskák, ugróiskola, labdajátékok, gimnasztikai gyakorlatok paddal, karikával.

Mozgásigényük kielégítésére elsősorban az udvaron kerül sor. Irányított mozgásos játékokra az óvoda tornatermében van lehetőségünk. Amennyiben lehetőségünk van rá, úszásoktatást szervezünk.

A rendszeres szabad és irányított mozgások hatására bővülnek a gyerekek mozgástapasztalatai. Fejlődnek testi képességeik: ügyességük, erejük, gyorsaságuk és állóképességük. Segítik a helyes testtartás, a szép mozgás kialakulását.

Fontos szerepe van a mozgásnak az egészség megóvásában, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartásában.

A mozgásfejlesztést különböző eszközökkel végezzük, figyelembe véve az egyéni képességeket. A hagyományos tornaszerek mellett, újabb eszközök használatára van szükségünk, méghozzá olyanokra, amelyek gazdagítják a mozgáskínálatot és ébren tartják a gyerekek fantáziáját, újabb játékok kitalálására ösztönzik őket. Ilyenek a koordinációt, koncentrációt fejlesztő, vagy a téri tájékozódást segítő eszközök, de lehetőség szerint felhasználjuk a természetben fellelhető tárgyakat is (pl. élő fák, gesztenye, kavicsok)

A játékok módját és a szabályokat bemutatással tesszük a gyerekek számára érthetővé, így könnyen utánozzák. A jó hangulatú testedzéshez hozzátartozik a körültekintő szervezés, a játékos hangvétel, kevés várakozási idő.

Rendszeres túrák, kirándulások alkalmával szintén lehetőség van a természetes mozgásformák gyakorlására, pl.: bújócska, futások.

A mozgás a gyerekek egész személyiségét fejleszti. Szükségessé teszi az egymásra figyelmet, az együttműködési készséget. A szabályok betartása önuralmukat erősíti, hozzásegít az egészséges versenyszellem kialakulásához. Fejlődik a gyerekek érzelmi, szociális és értelmi képessége is.

Úgy gondoljuk, hogy a mindennapi szabad mozgás, az esetenként szervezett mozgásos játék, a heti egy irányított mozgásos óra, és a rendszeres túrák, kirándulások biztosítják a gyerekek testi fejlődését.

Így válnak gyerekeink bátran, biztonságosan mozgó, jó állóképességű, fizikai teherbírású iskolássá. Tudnak szabályokat alkotni és elfogadni, képesek a sikereket és kudarccokat kezelni.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ szívesen vesznek részt mozgásos tevékenységekben, igénylik a mozgást,
- ❖ mozgásuk összerendezett, egyensúlyérzékük, téri tájékozódásuk kialakult,
- ❖ a feladatok végrehajtásában kitartóak,
- ❖ kialakult testsémájuk, oldaliságuk,
- ❖ beszédértésükről az utasításokra adott adekvát mozgásválaszokkal adnak visszajelzést,

- ❖ ismerik a rendelkezésükre álló tornaszerek, eszközök funkcióját, gyakorlati alkalmazását,
- ❖ megértik, betartják a szabályokat, kialakul egészséges versenyszellemük,
- ❖ kialakulnak és megerősödnek a személyiség akarati tulajdonságai.

15.6 Külső világ tevékeny megismerése

A környezettel, a **természettel való ismerkedés** az óvodai nevelés egészében érvényesülhet igazán. Magában foglalja a gyerekeket közvetlenül körülvevő és tágabb természeti, emberi és tárgyi környezetet, ezek formai, mennyiségi, téri viszonyait. Beletartozik a helyben élő emberek, a szülőföld, a táj, a helyi szokások és hagyományok, a közösséghez való tartozás élménye, a tárgyi kultúra értékeinek életkorukhoz igazodó ismerete, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismerése, a tárgyi kultúra értékeinek szeretete és védelme.

Az óvodások életkori sajátosságaiból adódó tulajdonságaik: a rácsodálkozás, kutatás, kíváncsiság, nyitottság segíti a gyerekeket, hogy megismerjék a természet törvényszerűségeit, pozitívan viszonyuljanak a természeti és társadalmi környezethez, megfelelő értékrendet, viselkedéskultúrát sajátítsanak el.

Az ismeretek megszerzésében kihasználjuk **a természeti környezetünk adta lehetőségeket**, helyi sajátosságokat.

Alkalmi és folyamatos megfigyelések, gyűjtő munkák közben szerezzük tapasztalatainkat, élményeinket. Ilyenek pl.: az évszakok, az időjárás változásaival kapcsolatos megfigyelések, környezet-átalakító munkálatok (növények gondozása, betakarítás, udvarrendezés), a rendszeres séták, tájmegismerő kirándulások, állatmegfigyelések.

Szakmai kapcsolatot alakítunk ki a Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskolával, mely kapcsolat keretében havi rendszerességgel erdész irányításával tematikus programokon vesznek részt gyermekeink.

Külső világ tevékeny megismerését segíti óvodakertünk gondozása, ápolása. Magok ültetése, krátervők megfigyelése, természetes ellenszere, miből mi lesz? Meg lehet kóstolni nyersen.

Komplex ismeretek gazdag tárháza.

A játéktémák és a környezetben tett megfigyelések felkínálják a lehetőséget **matematikai tapasztalatok** megszerzésére. A külvilág tárgyairól, jelenségeiről formai és mennyiségi ismereteket szereznek a gyerekek. Megszámolunk mindent, párosítunk, halmazokat képezünk.

Gyakoroljuk a térben és síkban történő tájékozódást, összehasonlítunk, csoportosítunk (kisebb-nagyobb, nehéz-könnyű).

Matematikai tapasztalatok megszerzése során felismernek alakí, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképességük, fejlődik tér-sík és mennyiségsszemléletük.

A spontán és szervezett szituációkban szerzett *élményeket, tapasztalatokat* közös tevékenységekbe építjük. Közben új ismeretek megszerzésére és a már elsajátítottak rendszerbe foglalására, alkalmazására van lehetőség.

A külső világ tevékeny megismerése eredményeként gyerekeink nyitottá válnak a természet, a környezet íránt. Közlekedéssel -közlekedés biztonsággal kapcsolatos ismereteinket játékban, majd aktív tevékenységek során ismerjük meg.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ❖ legyenek elemi mennyiségi ismereteik
- ❖ tudjanak mennyiségeket ugyanannyivá, kisebbé, nagyobbá, többé tenni
- ❖ csoportosítsanak tárgyakat tulajdonságaik alapján
- ❖ tízes számkörön belül biztonságosan számoljanak cselekvéssel kísérvé
- ❖ ismerjék a térbeli viszonyokat
- ❖ geometriai alakzatokat tudják megkülönböztetni: gömb, téglatest, kocka
- ❖ síkmértani formákat ismerjék: háromszög, négyzet, téglalap, kör
- ❖ matematikai ismereteiket szóban is tudják kifejezni

Külső környezetünk mennyiségi és formai elemei

Cél: Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése során fejlődjenek a gyerekek probléma-megoldó képességei, átérzik a felfedezés, a felismerés örömet.

Olyan eszközök és tevékenységek biztosítunk, amely természetes élethelyzetben teszi lehetővé a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.

A játékon belül lehetőségek teremtünk a környező világ formáival, mennyiségi viszonyaival való ismerkedésre, tapasztalatok szerzésére.

Minél több alkalmat biztosítani az összefüggések felismertetésére, állítások, következtetések megértésére

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ legyenek elemi mennyiségi ismereteik
- ❖ tudjanak mennyiségeket ugyanannyivá, kisebbé, nagyobbá, többé tenni
- ❖ csoportosítsanak tárgyakat tulajdonságaik alapján
- ❖ tízes számkörön belül biztonságosan számoljanak cselekvéssel kísérve
- ❖ ismerjék a térbeli viszonyokat
- ❖ geometriai alakzatokat tudják megkülönböztetni: gömb, téglatest, kocka
- ❖ síkmértani formákat ismerjék: háromszög, négyzet, téglalap, kör
- ❖ matematikai ismereteiket szóban is tudják kifejezni

15.7 Munka jellegű tevékenységek

Az **óvodai munka** játékos jellegű, valójában nem választható szét a játéktól, beépül az óvodai élet mindennapjaiba. Ilyenek a gyerekeknek a saját személyükkel kapcsolatos munkái pl.: tisztálkodás, öltözés, stb. és a különböző élethelyzetekben való közös tevékenységek. Ez kiegészülhet az önként vállalt, örömmel végzett naposi munkával, a mindennapi élettel kapcsolatos állandó és alkalomszerű munkákkal.

Hozzájuttatjuk őket olyan tapasztalatokhoz, amelyekben környezetüket megismerik. Lehetőségük nyílik arra, hogy a munkavégzéshez szükséges tulajdonságok, mint a kitartás, önállóság, felelősség és céltudatosság kialakuljon.

Közvetlenül megélhetik gyerekeink a munka értelmét egy-egy sütés, salátakészítés, kerti munka során. Évszakonként 4-5 alkalommal, egy-egy ünnepi készülődés kapcsán, vagy egy óvodai hagyomány felelevenítésével végzünk ilyen tevékenységeket.

Az udvari és kerti munkát folyamatosan, szükség szerint szervezzük. Erre rendkívül jó lehetőséget nyújt óvodakertünk gondozása, ápolása. Minden munkajellegű tevékenységnél nagyon fontos a jó szervezés, a gyerekek egyéni képességeihez igazodó munkamegosztás, az önkéntesség, aktivitás és önállóság.

A játék és munka kapcsolódása gazdagítja mindkét tevékenységet, fokozza a nevelési hatásokat, segíti a gyermek személyiségfejlődését.

Kihasználjuk azokat a lehetőségeket, amelyekben a gyerekeket elismerhetjük, mintát mutatunk arra, hogy önmagukat és társaikat reálisan lássák.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- ❖ egyre több szabályhoz tudjanak alkalmazkodni
- ❖ alakuljon ki a feladattudatuk, ez nyilvánuljon meg a kitartásukban, munkatempójukban, önállóságukban
- ❖ szívesen végezzék a munkajellegű feladatokat
- ❖ becsüljék meg egymás és a saját munkájukat
- ❖ alakuljon ki problémamegoldó képességük, kötelességtudatuk
- ❖ tudják, hogy a munka rendszeresen ismétlődő tevékenység

15.8 A tevékenységben megvalósuló tanulás

Gyermekeink nevelése során fontos szerepet szánunk a **tanulásnak**. A tanulás alatt **nem oktatást** értünk, ez a 7 év alatti gyerekeknél életkorukból adódóan lehetetlen, hanem a tudás, a teljesítmény és magatartás változását és fejlődését.

A tanulást a nap folyamán adódó helyzetekben, különböző tevékenységi formákban és szervezeti keretekben valósítjuk meg. Magatartást, viselkedést tanul, kezet mosni, teríteni, kérni, köszönni. Szokásai, készségei, képességei alakulnak, tapasztalatokat szerez környezetéről, megfigyel, felfedez, feladatokat, problémákat old meg. Kérdez és válaszol, mesét, verset, éneket, játékot tanul.

Ebben a folyamatban nem az anyag mennyiségére tesszük a hangsúlyt, hanem a gyerekek ösztönös kíváncsiságát, csodálkozásra való készségét, a bátorságot, őszinteséget, a kérdezés és érdeklődés igényének kifejlődéseit tartjuk szem előtt. Így alapot képezünk ahhoz, hogy később, iskolás korukban bármit könnyedén befogadjanak.

Úgy gondoljuk, az óvodásoknál a tanulás nem különíthető el a játéktól. Meggyőződésünk szerint játék közben magasrendű tanulási folyamat zajlik. A kisgyermek elsősorban önmagát tanulja. A játékkal letérképezi maga számára a külvilágot, egész társas környezetét. A társadalom normái így válnak számára szabállyá, meggyőződéssé. A sok tapasztalattal lassan megismeri önmagát és képessé válik arra, hogy másokat is megértsen.

Nagyon tisztán kell tehát látnunk a célt: a tevékenységekben, a játékban kell meglátni a tanulási lehetőségeket.

Olyan játéktémákat kínálunk, amelyek a gyermekek személyiségét komplex módon fejlesztik.

A játékot töltjük meg a gyermeki műveltséget minél inkább átfogó ismeretekkel, megfelelő tartalmakkal. Ilyenek: pl: éneklés, rajz, kézimunka, mintázás, számolgatás, játék a térrel, idővel, mennyiségekkel.

Ezzel a személyiségfejlesztő területeket is érintjük, hiszen a mellékletben bemutatott példák szerint egy időben fejlődik mozgásuk, testtudatuk, téri tájékozódásuk, finommotorikájuk, hallásuk, beszédük, matematikai érzékük. Mindezek együttesen szükségesek ahhoz, hogy harmonikus személyiséggé váljanak.

Részünkről tudatos, célirányos tevékenységet követel, hogy a tanuláshoz szükséges feltételeket megteremtjük.

Tanulás közben a gyerekeket biztatjuk, dicsérjük, hogy mindenki bátran tevékenykedjen, próbálkozzon.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Egyre inkább képesek szándékosan ráirányítani figyelmüket a külvilág tárgyaira, jelenségeire.
- ❖ Érdeklődnek a számok és betűk iránt.
- ❖ Egyre biztosabban tájékozódnak környezetükben, keresik az olyan játéklehetőségeket, amelyekhez gondolkodásra, „fejtőrésre” van szükség.
- ❖ Az iskolára való alkalmasság megmutatkozik sajátos hangulatban, kíváncsiságban is. A fejlődés a gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés együttes hatásaként jön létre.
- ❖ Az egészségesen fejlődő gyerekek az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Megfigyeléseink és tapasztalataink alapján a gyerekek többségéről elmondható:

- ❖ Testi szükségleteiket önállóan kielégítik.
- ❖ Eljutottak az első alakváltozáshoz
- ❖ Testük arányosan fejlett, teherbíró
- ❖ Mozdításukat, viselkedésüket képesek szándékosan irányítani.
- ❖ Mozdításuk összerendezettebb, harmonikusabb, erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációjuk és finommotorikájuk.
- ❖ A lelkiileg egészségesen fejlődő gyerekek készen állnak az iskolakezdésre, érdeklődők, kíváncsiak.
- ❖ Tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek.

- ❖ Képesek elmélyülten foglalkozni a választott vagy ajánlott dolgokkal.
- ❖ Önállóan, leleményesen oldják meg a helyzeteket.
- ❖ Játékuk ötletgazdag, az elképzelésekhez megkeresik a kivitelezés módját is.
- ❖ Az elkezdett dolgokat, játékot befejezik.
- ❖ Tisztán, érthetően, szívesen beszél felnőttekkel, gyerekekkel egyaránt, szókincse választékos.
- ❖ Szívesen hallgatnak mesét, belső képeket formálnak, és ezeket átteszik a játék és beszédjelrendszerére.
- ❖ Előtérbe kerül a beszéd kapcsolatteremtő funkciója.
- ❖ Elemi mennyiségi ismereteik vannak, és megfelelő ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről.
- ❖ **Szociálisan** is éretté válnak az iskolára.
- ❖ Tudnak kapcsolatot teremteni a felnőttekkel és társaikkal.
- ❖ Képesek nyíltan és szorongás-mentesen beszélgetni.
- ❖ Jól utánozzák a felnőtteket, megértik elvárásaikat.
- ❖ Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, képesek kompromisszumokat kötni.
- ❖ Le tudnak győzni kisebb-nagyobb akadályokat.
- ❖ Törekcsenek eredményes feladatvégzésre, feladattudatuk kialakulóban van.
- ❖ Meg akarnak felelni környezetüknek.

A sajátos nevelési igényű, problémás gyerekek esetében szakember segítségét kérjük, hogy a fentiekben leírt fejlettségi szintet lehetőség szerint ők is elérjék.

16 Gyermekvédelem az óvodában

16.1 Alapelveink:

- ❖ A gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása valósuljon meg.
- ❖ Az óvodai nevelés során tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, Tiszteletben tartsuk a gyermek gondolati -, lelkiismereti- és vallásszabadsághoz való jogát,
- ❖ Humánus, megértő, egyéni bánásmód.
- ❖ A család gyermeke iránti felelősségének erősítése.

Cél: Működjön rendszeresen a gyermekvédelmi törvénynek megfelelő figyelő szolgálat és jelzőrendszer, a hátrányok csökkenjenek, a leszakadást megelőzzük, az esélyegyenlőség biztosítása.

16.2 Óvodapedagógusi feladatok:

- ❖ Gyermekvédelemre rászoruló gyermekek felmérése, nyilvántartásba vétele,
- ❖ A nyilvántartottak rendszeres felülvizsgálata.
- ❖ Óvodai életüknek, otthoni körülményeiknek figyelemmel kísérése, állandó odafigyelés, segítségnyújtás,
- ❖ Szülők segítése (nevelési segítség, tanácsadás) figyelem felhívás, szükség esetén a gyermek irányítása különböző szakszolgálatokhoz (orvos, pszichológus, logopédus, stb.)
- ❖ Felvilágosítás adása kedvezményre jogosultságról (pl.: óvodáztatási támogatás, rendszeres gyermekvédelmi támogatás),
- ❖ A feltárt problémák okainak megszüntetése érdekében együtt működő kapcsolattartás családdal, családsegítő szolgálattal, Pedagógiai Szakszolgálattal.
- ❖ A szociokulturális hátrány csökkentése a programunkból adódóan.

16.3 Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén

Az óvodapedagógus szintje:

- ❖ Biztosítja a gyermeki jogok érvényesülését.
- ❖ Hátrányos és veszélyeztetett helyzetet felismeri.
- ❖ Szükség esetén megfelelő szakemberhez, intézményhez irányítja, megszervezi a gyermek felzárkóztatását.
- ❖ Biztosítja a gyermekek differenciált és egyéni fejlesztését.
- ❖ Figyelemmel kíséri a gyermek rendszeres óvodába járását.
- ❖ A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezi, megvalósítja (a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzést készít).
- ❖ A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakít ki.
- ❖ Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő,- óvó intézkedésre javaslatot tesz.
- ❖ Közreműködik az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében.

Gyermekevédelmi felelős szintje:

- ❖ Nevelési év elején megtervezi az adott év gyermekvédelmi feladatait.
- ❖ Az óvodapedagógusok segítségével felméri a hátrányos és veszélyeztetett gyermeket.
- ❖ Nyilvántartást vezet a HH/HHH gyermekekről.
- ❖ Kapcsolatot tart a családsegítő szolgálattal és a gyermekjóléti szolgálattal.
- ❖ Koordinálja a probléma kezelését, feljegyzi a családokkal kapcsolatos intézkedéseket.
- ❖ A gyermekek és a családok anyagi és szociális helyzetéből fakadó különbségeit a család és más intézmények bevonásával, fenntartó közreműködésével a lehető legkisebbre csökkenti.
- ❖ Szükség szerint családlátogatásokat végez az óvodapedagógusokkal.
- ❖ A fogadó órák alkalmával a szülők rendelkezésére áll a felmerülő problémák és kérések megbeszélésére.
- ❖ Részt vesz a gyermekjóléti szolgálat által kezdeményezett esetmegbeszélésen.

Főigazgató szintje:

- ❖ Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát.
- ❖ A gyermek mindenek felett álló érdekének érvényesítése, és az érvényesítés ellenőrzése.
- ❖ Kapcsolat felvétele az illetékes gyermekvédelmi és családsegítő szervezetekkel.

- ❖ Gondoskodik a gyermekvédelmi felelős továbbképzéséről és beszámoltatja az elhangzottakról.
- ❖ Rendszeres támogatás iránti kérelmekről a gyermekvédelmi felelőssel, a családsegítővel és az érintett óvodapedagógusokkal folyamatosan egyeztet, és a megfelelő intézkedéseket megteszi.
- ❖ A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt (gyámhatóságnak, gyermekvédelmi szakembernek).
- ❖ Írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős, és a családsegítő személyéről és elérhetőségéről.
- ❖ Minden óvodapedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

Gyermekvédelmi munka folyamata

- ❖ A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, diagnózis felállítása.
- ❖ Határidő: minden nevelési év októbere.
- ❖ Felelős: csoport óvodapedagógusai
- ❖ Közös konzultáció a gyermek érdekében, a csoport óvodapedagógusai, az óvoda főigazgatója,
- ❖ gyermekvédelmi felelős közreműködésével.
- ❖ Határidő: minden nevelési év október 30.
- ❖ Felelős: gyermekvédelmi felelős, főigazgató
- ❖ Szülőkkel való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás, a probléma jelzése, segítség felajánlása.
- ❖ Határidő: minden nevelési év novembere.
- ❖ Felelős: csoport óvodapedagógusai
- ❖ Nyomon követés és kontroll.

16.4 Veszélyeztetett helyzet kritériumának tekintjük intézményünkben a következőket:

- ❖ Erkölcstelen családi környezet: családon belüli agresszivitás, fizikai bántalmazás, szenvedély beteg a családban.
- ❖ Ingerszegény környezet: rossz lakáskörülmények, létbizonytalanság, érzelmi sivárság.
- ❖ Felügyelet nélkülség.
- ❖ Súlyos elhanyagolás, gondozatlanság.

- ❖ Pszichés bántalmazás a családban, szülői terror.
- ❖ Tartósan súlyos egészségügyi probléma.

Veszélyeztetett:

- ❖ az alkoholista, züllött, pszichiátriai beteg, krónikus beteg szülők gyermeke,
- ❖ a felbomlott és ezáltal talaját veszített család elhanyagolt gyermeke,
- ❖ az óvodában tartósan kirívó magatartású neuratizálódott gyermek,
- ❖ a fejlődésben lemaradt gyermek.

Az óvodás gyermekek családi helyzetének évenkénti felmérését a csoportnapló tartalmazza, ezekből az adatokból egyértelműen képet kapunk a szocikultúráról.

Felmérés szempontjai:

- ❖ óvodások száma összesen,
- ❖ ebből veszélyeztetettek száma,
- ❖ ebből hátrányos helyzetűek,
- ❖ rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül,
- ❖ teljes családban él,
- ❖ csonka családban él,
- ❖ nem a szülő neveli,
- ❖ 1-2-3-4-5- vagy több gyermekes családban él.

A gyermekvédelmi munka különösen a titoktartási kötelezettség alá tartozó tevékenység.

17 Az intézmény integrációs programja

17.1 Az esélyegyenlőséget szolgáló nevelési feladataink

Óvodánkban a gyermekeket vagy hozzátartozóikat hátrányos megkülönböztetés nem érheti származása, vagyoni helyzete, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai nézete miatt.

17.2 Célunk:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- ❖ esélyegyenlőségének növelése, az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése, szegregáció mentesség megvalósítása
- ❖ a hátrányok csökkentése,
- ❖ egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- ❖ az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

17.3 Feladatunk:

- ❖ Minden gyermek feltétel nélküli elfogadása, személyiségük, képességük, tehetségük kibontakoztatása
- ❖ A gyermekek problémáinak korai felismerése, diagnosztizálása
- ❖ Folyamatos együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel
- ❖ A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programok szervezése.

17.4 Pedagógiai munka kiemelt területei

A gyermekek óvodai felvételétől, óvodai életének megkezdésétől kezdve a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- ❖ Anamnézis felvétele az óvodába lépéskor
- ❖ Tudatosan tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük az egészséges életmód, egészségtudat, egészséges táplálkozási szokások kialakítását.

- ❖ Szeretetteljes légkörben segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és szocializációt, értelmi fejlesztést. anyanyelvi nevelést. Szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszédészlelés fejlődését.
- ❖ Egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtését, hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését.

Szociális hátrányok enyhítését segítő nevelési feladatok

- ❖ A gyermek és körülményeinek megismerése, folyamatos figyelemmel kísérése
- ❖ A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- ❖ A szociális hátrányok kompenzálása, eredményes felzárkóztatás elősegítése egyéni, differenciált fejlesztéssel
- ❖ A tolerancia, a segítőkészség kialakítása a gyermekekben, a másság elfogadására nevelés
- ❖ Kulturális rendezvények csoportos látogatása
- ❖ Szülők számára fórum, tanácsadás, ismeretterjesztő előadások szervezése védőnővel, gyermekorvossal
- ❖ A családokkal közös programok szervezése
- ❖ Szülői értekezleten, fogadó órán felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások lehetőségeiről
- ❖ Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátórendszerrel, a jelzőrendszer hatékony működtetése
- ❖ Lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére
- ❖ Figyelemmel kísérjük a gyermekek rendszeres óvodába járását, törekszünk az igazolatlan hiányzások minimalizálására
- ❖ Folyamatos kapcsolatot tartunk az önkormányzat szociális feladatai ellátó szakemberével, a szociálisan rászoruló gyermekek támogatásához igénybe vesszük a segítségét.

18 Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatosan:

18.1 Csoportnapló

A nevelőmunka tervezése, dokumentálása az OVPED rendszerben generált csoportnaplóban történik, amely a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet értelmében a kötelező elemeken kívül tartalmazza még a befogadási tervet, a befogadás tapasztalatait, értékelését, a balesetek megelőzésére tett intézkedéseket.

Éves kerettervet készítünk, amelyet egy vagy kéthetes tematikus tervekre bontunk, az adott témának megfelelően. A tematikus terv tartalmazza az egyes tevékenységi formák anyagát, a hozzá kapcsolódó célokat, módszereket, eszközöket, kiemelt készségfejlesztési feladatokat.

Rögzítjük a szervezett megfigyeléseket, a csoport egyéb programjait. A nevelési-gondozási tervet fél évre készítjük, tartalmazza az egészséges életmód alakításának, az érzelmi, erkölcsi közösségi nevelés, az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés feladatait, a tevékenység kereteinek, játék, munkajellegű tevékenység, játékban megvalósuló tanulás- feladatait, a szokások kialakítását.

Az évszak végén értékeljük az elmúlt időszakot, reflexiót írunk a tematikus tervekhez. Az értékelések a célokra épülnek, azok megvalósítását tükrözik, majd erre építve tervezzük a következő ciklust. Ez az időkeret nagyobb mozgásteret, konkrét megfogalmazásokat biztosít az óvodapedagógusnak, komplexitást a gyermeknek, biztosítja a tervezett nevelési, fejlesztési feladatok megvalósítását.

18.2 Felvételi és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál. Köznevelési intézmények rendeltetésszerű működésük során a köznevelésért felelős miniszter által jóváhagyott, az állam által díjmentesen biztosított tanulmányi rendszert kötelesek használni. (OVIKRÉTA)

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetén fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

A gyermekeket névsor szerint vannak rögzítve az OVIKRÉTA rendszerben. A gyermeket akkor lehet törölni, ha az óvodai elhelyezése, jogviszonya megszűnt. Az óvodapedagógusok feladata a napló folyamatos, naprakész vezetése.

19 Mérés, értékelés, ellenőrzés rendszere

19.1 A pedagógiai munka ellenőrzése

A folyamat célja: az intézmény hatékony működésének elősegítése, adatok gyűjtése, a hibák javítása, az eredmények megerősítése, a hatékony módszerek elterjesztése annak érdekében, hogy az intézményben dolgozók munkájának színvonala napról – napra közelítsen a nevelési programban megfogalmazott értékekhez, elvekhez és pedagógiai gyakorlathoz.

Az ellenőrzés alapelvei:

- ❖ az óvodapedagógus önállóságának tiszteletben tartása
- ❖ a pozitív folyamatok erősítése
- ❖ a kölcsönös bizalomra építés
- ❖ az önállóság, önértékelés fejlesztése
- ❖ ösztönzés, perspektíva adása
- ❖ humánus megközelítés

Az ellenőrzés módszerei:

- ❖ szempontok szerinti csoportlátogatás
- ❖ szóbeli vagy írásbeli beszámoltatás
- ❖ dokumentumok ellenőrzése

Az ellenőrzésre jogosultak:

- ❖ főigazgató
- ❖ főigazgató- helyettes

Az ellenőrzés következményei:

- ❖ jól működő folyamatok megerősítése
- ❖ visszacsatolás
- ❖ dicséret, jutalom vagy elmarasztalás, fegyelmi eljárás

A belső ellenőrzés éves terv alapján folyik, mely az éves munkaterv része. Tartalmazza az ellenőrzés célját, időpontját, határidőket, felelősöket.

20 A gyermek fejlődésének nyomon követése, a gyermekek mérésének rendje

A gyermekek fejlődésének nyomon követése az óvodapedagógus feladata.

Minden gyermek fejlődését az OVPED rendszerben összeállított szempontsor alapján követjük.

Az adatlap tartalma:

- ❖ anamnézis
- ❖ képesség értékelés:
 - motoros képességek
 - értelmi képességek
 - érzelmi, akaratiképességek
 - szocializációs képességek
- ❖ pedagógiai jellemzés
- ❖ fejlesztési terv

Mérés, értékelés menete:

Az anamnézis felvétele a gyermek óvodába lépését követő hónap.

Tapasztalatok rögzítése

Szükség szerint fejlesztési terv készítése

Nevelési év végén összesítés készítése.

Mérés intervalluma:

A nevelési év során folyamatos megfigyelést végzünk, melynek tapasztalatait, évente két alkalommal rögzítjük (február, június).

Mérési eredmények feldolgozása:

A gyermekek mérésénél a mérőeszközök alkalmazása, a mérés összesítése, a csoportban dolgozó óvodapedagógusok feladata. A mérési eredményeket (bement, kimenet) a főigazgató-helyettes összesíti, majd elemzi. Az elemzés eredményeit a főigazgatót tájékoztatva közösen megállapítják az erősségeket, fejlesztendő területeket, majd elkészítik a fejlesztési tervet. A meghatározásra került fejlesztések beépülnek a következő nevelési év tervei, feladatai közé.

21 A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

21.1 Csoportszoba berendezése

- ❖ Gyermekméretű bútorok: asztal, szék, alacsony polcok
- ❖ Kisebb, nagyobb puha szőnyegek
- ❖ Tükör
- ❖ Az étkezéshez porcelán, üveg, jénai, rozsdamentes edények, tálcák, abroszok
- ❖ Gyermekfektetők, ágynemű
- ❖ Minden gyereknek külön zsák
- ❖ Hideg-meleg vizes mosdó
- ❖ Minden gyerek számára tisztálkodási eszközök: fogmosó pohár, fogkefe, törölköző, fésű
- ❖ Az öltözőben minden gyerek számára polc, fogas.

21.2 Udvari eszközök

- ❖ Fűves, fás, aszfaltos udvarrészek,
- ❖ Nagyméretű homokozó napvitorlával, takaróponyvával
- ❖ Homokozó játékok, játékkonyha
- ❖ Mazsola játékvár
- ❖ Ügyességfejlesztő játékok, mászókáák, láncos függeszkedő, hinták
- ❖ Biciklik, rollerek, motorok, labdák
- ❖ Foci, gyermekröplabda háló, kapuk

A berendezést a következő tárgyak, játékszerek egészítik ki

Játéktevékenységekhez

Szimbolikus játékokhoz

- ❖ lehetőleg természetes anyagokból készült eszközök, játéktartó kosarak, tálcák
- ❖ Babák, babakocsik, babakonyha felszerelések, boltos játékpult
- ❖ Fából készült autók, kockák építéshez
- ❖ LEGO, DUPLO
- ❖ Környezetünkben fellelhető dolgok: kavicsok, ágak, termések, botok, tollak
- ❖ Bábok

Szabályjátékokhoz

- ❖ Társas játékok
- ❖ Logikai játékok
- ❖ Kártyák
- ❖ Kirakós játékok

Meséhez

- ❖ Képes és mesekönyvek
- ❖ Mesegyűjtemények

Énekléshez, zenehallgatáshoz

- ❖ Gyermekhangszerek
- ❖ népzenei CD-k
- ❖ Hangfal/bluetooth eszköz

Manuális tevékenységekhez

- ❖ Papír, rajzlap, színes ceruzák, festékek, kréták
- ❖ Színes papírok, kartonok, kreppapírok
- ❖ Gyerekméretű ollók
- ❖ Agyag, gyurma

Kézműves tevékenységekhez

- ❖ Alapanyagok: színes gyöngyök, fonalak, gyapjú, filc, agyag,

Írányított mozgáshoz

- ❖ Labdák
- ❖ Kisebb-nagyobb karikák
- ❖ Kis szőnyegek
- ❖ Padok , zsámolyok
- ❖ Botok, szalagok, babzsákok
- ❖ Egyensúlyozó eszközök
- ❖ Greiswald szekrények, bordásfalak
- ❖ Mozgás kotta

Egyéni fejlesztést segítő eszközök

- ❖ Képességfejlesztő játékok
- ❖ Logopédiai eszközök

22 Ünnepek, jeles napok, rendezvények

Óvodánkban a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján, a sajátos arculathoz kapcsolódva szervezzük az ünnepeket, jeles napokat. Fontosnak tartjuk, hogy az ünnepek különleges örömforrást biztosítsanak a gyermekek számára, segítsék elő a szülőföldhöz, a lakóhelyhez, kultúrához való kötődést kialakulását. Erősíteni kívánjuk az értékek megbecsülését, a hagyományok ápolását.

Az ünnepek megszervezésének alapelvei:

- ❖ az ünnep jelentsen különleges élményt a gyerekek számára
- ❖ az ünnep hangulatát külső megjelenésben (ünnepi ruházat, díszítés, tevékenységek) is erősítjük
- ❖ kapjon kiemelt hangsúlyt az ünnepi készülődés, ráhangolódás során a gyermekekkel közös tevékenység,
- ❖ tartalmában igényes, a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe vevő műsorokkal gazdagodjon az ünnepi program
- ❖ vonjuk be a szülőket is az ünnepek előkészítésébe, megvalósításába

Hagyományos ünnepeink:

Óvodán belüli ünnepeink:

Márton-nap – családi délután

Mikulás,

Karácsony

Farsang

Március 15.

Húsvét

Évzáró- ballagás

Családi nap-gyermeknap

Intézményen kívüli ünnepeink:

Szüreti felvonulás-mulatság

Idősek köszöntése

Március 15.

Falunap

23 Érvényességi rendelkezések

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje: határozatlan idejű

A nevelőtestület határozata alapján 2024. szeptember 1-jén lép hatályba és határozatlan időre szól.

A nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- ❖ A fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- ❖ Jogszabályváltozás
- ❖ Szervezeti átalakítás
- ❖ A nevelőtestület más program bevezetéséről dönt.
- ❖ Előírás a programmódosítás előterjesztésére:
- ❖ Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének
- ❖ Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

Folyamatos, tervezett programelemző, értékelő vizsgálatok:

- ❖ minden nevelési év végén a nevelőtestület által kidolgozott szempontrendszer alapján értékeljük az éves nevelési feladatot
- ❖ minden nevelési év végén az óvodát befejező 6-7 évesek körében elemezzük, értékeljük a fejlődés jellemzőit
- ❖ 5 évente a programot részletesen elemezzük, és döntünk az esetleges módosításokról.

24 Legitimációs záradék

A Mesevirág Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programját

1. Véleményezte

Szülők közössége

Dátum

2. Elfogadta:

Fenntartó nevében

Dátum

Kovács-Gál Eszter

Óvoda nevelőtestülete nevében

2024. 08. 30.

Dátum

3. Jóváhagyta

Tóth Gábor

főigazgató

2024. 08. 30.

Dátum

Pedagógiai programunk a főigazgató irodájában, az óvoda honlapján: www.monostorapatiovi.hu és a csoportszobákban megtekinthető.

